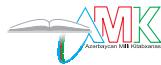




Azərbaycan Respublikası  
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi



## Azərbaycan Milli Kitabxanası

Azerbaijan National Library

Азербайджанская Национальная Библиотека



BAKI-2013



■ Kitabxana xalq, millət üçün, cəmiyyət üçün müqəddəs bir yer, mənəviyyat, bilik, zəka mənbəyidir.

Heydar ƏLİYEV,  
Azərbaycan xalqının ümummilli lideri

■ Library is a cultural shrine belonging to people, nation and society. It's a source of knowledge and enlightenment.

Heydar ALIYEV,  
the National Leader of the Azerbaijani people

■ Библиотека – это культурная святыня народа, нации, общества, источник знания и просвещения.

Гейдар АЛИЕВ,  
Общенациональный лидер азербайджанского народа



Layihənin rəhbəri və ön sözün müəllifi:

**Əbülfəs Qarayev,**

*Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm naziri*

Project manager and author of preface:

**Abulfas Garayev,**

*Minister of Culture and Tourism of Azerbaijan Republic*

Руководитель проекта и автор вступительного слова:

**Абульфас Каравев,**

*Министр Культуры и Туризма Азербайджанской Республики*

Tərtibçilər: Kərim Tahirov, Gülbəniz Səfərəliyeva

Compilers: Karim Tahirov, Gulbaniz Safaraliyeva

Составители: Керим Тахиров, Гюльбениз Сафаралиева

#### A40 Azərbaycan Milli Kitabxanası. National Library of Azerbaijan.

Национальная Библиотека Азербайджана. Bakı, "Təhsil", 2013, 176 səh.

Azərbaycan Milli Kitabxanası – Azərbaycan xalqının tarixi yaddaşını mühafizə edən ən zəngin mənəviyyat xəzinəsidir, Azərbaycan kitabını və respublika haqqında ədəbiyyatı toplayan, qoruyan və bütün dünyaya yayın yeganə universal elmi kitabxanadır. Bu fotoalbomda hər bir azərbaycanlıya qürur verən bu möhtəşəm elm və mədəniyyət ocağının dünəni, bu günü və sabahından söhbət açılır.

Azerbaijan National Library – is the richest spiritual treasure preserving the historical heritage of the Azerbaijani people. It is the only one of its kind universal library, collecting, maintaining and promoting worldwide Azerbaijan books and literature about the country. Photo album reflects the past, present and future of this unique science and culture cradle that filling the heart of every Azerbaijani with pride.

Азербайджанская Национальная Библиотека – духовная сокровищница, бережно сохраняющая историческое наследие азербайджанского народа. Это единственная в своем роде универсальная библиотека, тщательно отбирающая, сохраняющая и пропагандирующая во всему миру азербайджанскую книгу и литературу о республике. Фотоальбом отражает прошлое, настоящее и будущее этого уникального, наполняющего чувством гордости сердце каждого азербайджанца, очага науки и культуры.

A 4405000000  
053 2013

© Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, 2013  
© "Təhsil", 2013



■ Mən vaxtı ilə bu kitabxanaya dəfərlər gəlmişəm. Amma bu gün kitabxananın astanasından keçərkən çox böyük hörmət və ehtiram hissi duyuram. Kitabxanaya, burada çalışan insanlara hörmət və ehtiramı bildirmək istəyirəm.

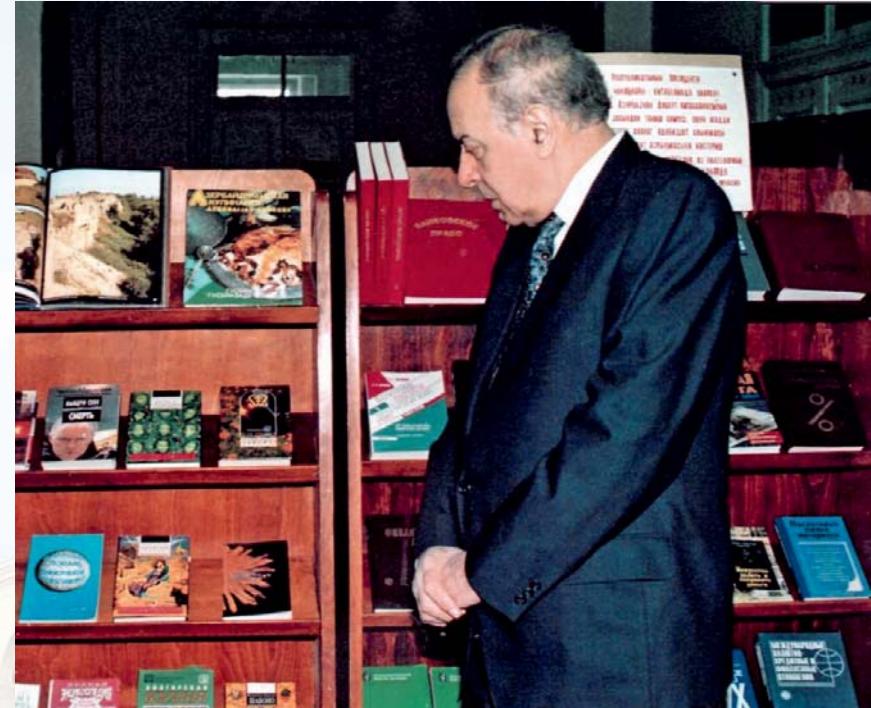
**Heydar ƏLİYEV,**  
Azərbaycan xalqının  
ümməkmilliyi lideri

■ Once I frequented this library. However, today I feel deep respect and gratitude when I cross the threshold of the Library. I am infinitely thankful to the library and all the people working here...

**Heydar ALIYEV,**  
the National Leader of the  
Azerbaijani people

■ Когда-то я постоянно посещал эту библиотеку. Но сегодня, переступая порог библиотеки, я испытываю чувство глубокого уважения и признательности. Я бесконечно благодарен библиотеке и работающим в ней людям...

**Гейдар АЛИЕВ,**  
Общенациональный лидер  
азербайджанского народа



■ Azərbaycan xalqının ümməkmilli lideri, ulu öndər Heydər Əliyev 4 dəfə Milli Kitabxanaya gəlmüşdür.

**Ümməkmilli liderin Milli Kitabxanada iştirak etdiyi tədbirlər:**

1995-ci il iyunun 3-də "Vətənə, dövlətə, xalqa sədəqət andı" miniatür kitabının təqdimat mərasimi.

■ The National Leader of the Azerbaijani people Heydar Aliyev visited the National Library four times.

**The activities of the National Library that the National Leader of the Azerbaijani people took part in:**

The presentation of the pocket book "The Oath of Allegiance to the Fatherland, the People, and the State" (held on June 3, 1995).

■ Общенациональный лидер азербайджанского народа Гейдар Алиев 4 раза посетил Национальную Библиотеку.

**Мероприятия Национальной Библиотеки, в которых принимал участие Общенациональный лидер:**

Презентация миниатюрной книги "Клятва на верность отчизне, народу, государству" (состоялась 3 июня 1995 года).



■ 1996-ci il martın 5-də nəşr edilən "Heydər Əliyev: siyasi portretin cizgiləri" kitabının təqdimat mərasimi.

1997-ci il noyabrın 5-də "Azərbaycan qaçqınları" fotoalbomunun təqdimat mərasimi.

1997-ci il noyabrın 20-də ABŞ-da nəşr olunan "Azərbaycan İnterneşnl" jurnalının 5 illiyinə həsr olunmuş tədbir.

■ The presentation of the book "Heydar Aliyev – the Finishing Touches to the Political Portrait" (held on March 5, 1996).

The presentation of the photo album "Azerbaijani Refugees" (November 5, 1997).

The event that was dedicated to the 5<sup>th</sup> anniversary of the magazine "Azerbaijan International", published in the United States of America (held on November 20, 1997).

■ Презентация книги "Гейдар Алиев – штрихи к политическому портрету" (состоялась 5 марта 1996 года).

Презентация фотоальбома "Азербайджанские беженцы" (5 ноября 1997 года).

Мероприятие, посвященное 5-летнему юбилею журнала "Азербайджан Интернейшнл", издававшегося в США (состоялось 20 ноября 1997 года)

## Azərbaycan Milli Kitabxanasının 90 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin SƏRƏNCAMI

2013-cü ildə Azərbaycan Milli Kitabxanasının yaradılmasının 90 il tamam olur.

Fəaliyyətə başladığı dövrdən etibarən Azərbaycan Milli Kitabxanası zəngin inkişaf yolu keçərək böyük əhəmiyyətə malik nəşrləri mühafizə edən mədəni sərvətlər xəzinəsinə çevrilmişdir. Ötən müddət ərzində o, cəmiyyətin intellektual-mənəvi potensialının artırılmasında əvəzsiz rol oynamış, elm və mədəniyyət xadimlərinin bir neçə nəslinin formallaşmasına öz töhfəsini vermişdir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, ölkədə elmi-mədəni və ədəbi irsin qorunub saxlanılmasında mühüm xidmətləri olan Azərbaycan Milli Kitabxanasının 90 illik yubileyinin keçirilməsini təmin etmək məqsədi ilə qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Azərbaycan Milli Kitabxanasının 90 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbirlər planını hazırlayıb həyata keçirsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İLHAM ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti  
Bakı şəhəri, 24 iyun 2013-cü il



Azərbaycan Milli Kitabxanası zəngin inkişaf yolu keçərək böyük əhəmiyyətə malik nəşrləri mühafizə edən mədəni sərvətlər xəzinəsinə çevrilmişdir. Ötən müddət ərzində o, cəmiyyətin intellektual-mənəvi potensialının artırılmasında əvəzsiz rol oynamış, elm və mədəniyyət xadimlərinin bir neçə nəslinin formallaşmasına öz töhfəsini vermişdir.

İlham Əliyev,  
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

## Zəngin bilik, mədəniyyət xəzinəsi

Əbülfəs Qarayev,  
Azərbaycan Respublikasının  
Mədəniyyət və Turizm naziri



### Opening Address

Cəmiyyətin yaratdığı ən mühüm təsisatlarından, institutlardan biri kimi 5 min illik tarixa malik olan kitabxanalar daim onu yaranan cəmiyyətə xidmət etmiş, zaman-zaman inkişaf edərək iş prosesləri təkmilləşmiş və kitabxanalar öz zəngin fondlarını geniş ictitəməyyətə təqdim etmək üçün informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının imkanlarından uğurla istifadə etmişlər.

Müstəqil Azərbaycanın tarixində nəzər salsaq görərik ki, ulu öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ildə hakimiyətə yenidən qayıdırından sonra iqtisadi, siyasi və sosial sahələrdə olduğu kimi, elm, təhsil və mədəniyyət sahəsində də müümül islahatlar aparılmış, Azərbaycan kitabxanalarının məhv olmaq təhlükəsi aradan qaldırılmış, kitabxana işi sahəsində dövlət siyaseti müyyənləşdirilmişdir. Bu gün ulu öndərin mədəniyyət sahəsində məqsədönlü siyasetini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti canab İlham Əliyev uğurla davam etdirir. Ölkə başçısının kitabxanaların fəaliyyətinin Azərbaycanın informasiya cəmiyyətinə doğru əhatəli inkişaf perspektivlərini, və eləcə da Azərbaycan kitabxanalarının dünya informasiya məkanının daxili olmasına tamim edilməsi məqsədi ilə imzaladığı "Azərbaycanda

libraries are truly one of the most brilliant creations of the human mind. For more than 5 thousand years of their history, libraries have served their creators – the mankind, constantly developed, and improved. All the wealth of their funds is widely presented to the public through the successful use of information and communication technologies.

Referring to the history of independent Azerbaijan, we can certainly note that after a triumphant return to power of The National Leader Heydar Aliyev in 1993, there were drastic improvements not only in the economic, political, and social life of the country, but also in the fields of education, science, and culture. The libraries of Azerbaijan, which at that time were at the stage of slow degradation, literally caught a second wind; and a precise state policy in the field of library science was determined. Nowadays, the purposeful policy of the National Leader in the field of culture is successfully implemented by the President of the Republic of Azerbaijan İlham Aliyev. Two historic documents, signed by the Head of State, had a special strategic importance for the successful development of libraries, the prospects for their activities in the information space of Azerbaijan, and the penetration of the Azerbaijani libraries into the global information

### Вступительное слово

Библиотеки можно по праву назвать одним из самых гениальных созданий человеческого разума. За более чем 5 тысяч лет своей истории библиотеки служили создавшему их человечеству, постоянно развивались и совершенствовались. Все богатство их фондов предстает перед широкой общественностью посредством успешного использования информационно-коммуникационных технологий. Обратившись к истории независимого Азербайджана, мы с уверенностью можем отметить, что после триумфального возвращения к власти в 1993-м году Общенационального лидера Гейдара Алиева произошли кардинальные изменения включившие не только в экономической, политической и социальной жизни страны, но также и в сферах образования, науки и культуры. Библиотеки Азербайджана, находившиеся к тому времени на стадии медленного умирания, обрели, буквально, второе дыхание; была определена четкая государственная политика в области библиотечного дела. Сегодня направленную политику Общенационального лидера в области культуры с успехом претворяет в жизнь Президент Азербайджанской Республики Ильхам Алиев. Два исторических документа, подписанные главой государства, имели особое стратегическое значение для успешного развития библиотек, перспектив их деятельности в информационном пространстве Азербайджана и внедрения азербайджанских библиотек в ми-

kitabxanaların fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında” 2007-ci il 20 aprel tarixi sərəncamı və bu sərəncamdan irəli gələn “Azərbaycan Respublikasında kitabxana-informasiya sahəsinin 2008-2013-cü illərdə inkişafı üzrə Dövlət Programı” kitabxanaların inkişafında strateji əhəmiyyətli sənədlərdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin ölkəmizin ən zəngin bilik xəzinəsi olan Milli Kitabxananın 90 illik yubileyinin keçirilməsindən dair 24 iyul 2013-cü il tarixli sərəncamı dövlətimizin başçısının bəlməbədində diqqət və qayğısının təzahüründür.

Bu gün məhz bu siyasetin nati-casidir ki, 90 illik yubileini qeyd etdiyimiz şərəfli inkişaf yolu keçmiş, Azərbaycan mədəniyyətinin zəngin bilik xəzinəsi olan Milli Kitabxana artıq oxucuların təkəcə Azərbaycanın deyil, dünya kitabxanalarının informasiya resurslarını təqdim edir.

Dünyanın təxminən 60 ölkəsi ilə beynəlxalq əməkdaşlıq və kitab mübadiləsi həyata keçirən Milli Kitabxana Avropa Milli Kitabxanaları konfransı (CENL), TÜRKSOY, Avrasiya Kitabxanalar Assambleyası (BAE), Avropa Kitabxanaları, Türk Düzlərinin milli kitabxana direktorları şurası, İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv olan ölkələrin Milli Kitabxanaları şurası, Avrasiya Kitabxanaları Birliyi və digar təşkilatlarda birgə taşkil edilən qlobal tədbirlərə ev sahibiyyəti edir.

Azərbaycan Milli Kitabxanasının 90 illik yubileyi münasibətilə, ilk növbədə, Milli Kitabxananın zəhmətkəs kollektivinə, onun coxşayı əməkdaşlarını, eləcə də bə müqəddəs kitab məbədinin bütün oxucularını ürkədən təbrik edir, on-lara cansağlığı, işlərində müvafəfiyyətlər və daha böyük uğurlar arzulayırıam.

space. The first of these documents was the decree of April 20, 2007, “On the improvement of library activities in Azerbaijan”, and the second one was “The state program on the development of library and information fields in the Azerbaijan Republic from 2008 to 2013”, adopted on the basis of the decree.

The decree of July 24, 2013, on the solemn celebration of the 90th anniversary of the National Library, which was signed by the President of the Republic of Azerbaijan İlham Aliyev, is indicative of the highest manifestation of attention and care that the Head of State has for the richest treasury of knowledge of our country. Only thanks to the wise state policy in the field of library science, the National Library – the keeper of the Azerbaijani culture – can proudly announce on the eve of its anniversary that now its readers have access to the information resources not only of the national, but also of the world's libraries.

Carrying out an international book exchange with nearly 60 countries of the world, the National Library is a member of many reputable international organizations. Among them are the Conference of European National Librarians (CENL), TÜRKSOY, Library Assembly of Eurasia (BAE), the European Library, the Board of Directors of National Libraries of Turkic-speaking countries, the Council of the National Libraries of the Economic Community, the Eurasian Librarians' Association, and others. The National Library takes part in all international activities of these organizations.

In anticipation of the glorious anniversary of Azerbaijan National Library, first of all, I want to congratulate its staff members, its many employees, as well as all the readers of this sacred temple of books, and I certainly wish them sound health and further success in their life and work.

**Abulfas Garayev,**  
The Minister of Culture and Tourism  
of Azerbaijan Republic

ровое информационное пространство. Первый из этих документов – указ от 20 апреля 2007 года “Об улучшении деятельности библиотек в Азербайджане”; второй – принятая на основе этого указа “Государственная Программа по развитию библиотечно-информационной сферы в Азербайджанской Республике на 2008-2013 гг.”.

Указ Президента Азербайджанской Республики господина Ильхама Алиева от 24 июля 2013 года о праздновании 90-летнего юбилея Национальной Библиотеки свидетельствует о высшем проявлении внимания и заботы главы государства к этой самой богатой сокровищнице знаний нашей страны. Только благодаря мудрой государственной политике в области библиотечного дела, хранительница культуры Азербайджана – Национальная Библиотека в преддверии своего юбилея с гордостью может отметить: теперь ее читатели получили доступ к информационным ресурсам не только республиканских, но и мировых библиотек. Осуществляющая международный книжный обмен почти с 60-ю странами мира, Национальная Библиотека – член многих солидных международных организаций. Среди них: Конференция Европейских Национальных Библиотек (CENL), TÜRKSOY, Ассамблея Библиотек Евразии (BAE), Библиотека Европы, Совет директоров национальных библиотек тюркоязычных стран, совет Национальных Библиотек стран-членов Экономического Сообщества, Объединение Библиотекарей Евразии и др. Национальная Библиотека принимает участие во всех международных мероприятиях, проводимых этими организациями.

По случаю главного юбилея Азербайджанской Национальной Библиотеки в первую очередь, поздравляю ее трудовой коллектив, ее многочисленных сотрудников, а также, всех читателей этого священного храма Книги, и, конечно, желаю им крепкого здоровья и дальнейших успехов в жизни и труде.

**Абульфас Каравев,**  
Министр культуры и туризма  
Азербайджанской Республики



## Yeni mərhələ

Kərim Tahirov,  
Azərbaycan Milli  
Kitabxanasının direktoru

Treasury of knowledge

Müsəir dövrdə hər bir dövlətin intellektual səviyyəsini xarakterizə edən ən əsas atributlardan biri onun informasiya resurslarını toplayan, mühafizə və səmərəli istifadə edən milli kitabxanasıdır.

Hazırda 90 illik yubileini qeyd etdiyimiz Milli Kitabxana tarixin enişli-yoxlu bir inkişaf dövrü keçmiş və yalnız Azərbaycan ikinci dəfa müstəqilliyinə əldə etdiyindən sonra özünün inkişafının en yüksək pilləsinə qədəm qoymuşdur. Azərbaycan xalqının ümummilli lideri, ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə respublikada başlanan möhtəşəm yenidənqurma prosesi Milli Kitabxananın fəaliyyətində də özünü bürüru vermişdir.

1995-1997-ci illərdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, ulu öndər Heydər Əliyev Azərbaycan Milli Kitabxanasında 4 dəfə olmuş və onun kitabxanaya hər gəlişi bu elm məbədində yeni bir ab-hava, takmillaşma gətirmişdir.

Ulù öndərin siyasetinin və ideyalarının layiqli davamçısı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev Azərbaycan mədəniyyətinin və xüsusən də kitabxanaların inkişafında tamamilə yeni bir mərhələnin əsasını qoymuşdur.

The introduction of ICT into people's life, the transformation of

Сокровищница знаний

Одним из основных атрибутов, характеризующих интеллектуальный уровень любого государства на современном этапе, являются национальные библиотеки, бережно хранящие и продуктивно использующие информационные ресурсы страны.

Национальная Библиотека, отмечающая ныне 90-летний юбилей, прошла трудный исторический путь развития, и только после обретения Азербайджаном во второй раз независимости, достигла наивысшего своего расцвета. Грандиозные перестроевые процессы, произошедшие в республике под руководством общенационального лидера – азербайджанского народа Гейдара Алиева, существенным образом отразились и на деятельности Национальной Библиотеки. За период с 1995 по 1997 годы Президент 4 раза посещал Национальную Библиотеку, и каждый его приход был ознаменован новыми усовершенствованиями.

Достойный продолжатель мудрой политики Президент Азербайджанской Республики Ильхам Алиев положил начало новому этапу в развитии культуры Азербайджана, и в особенности, библиотек страны.

Внедрение в человеческий быт информационно-коммуникационных технологий, превращение их в неотъемлемую часть повседневной жизни

Bələ ki informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının insanların məişətinə daxil olduğu, onların gündəlik hayatınm ayrılmaz hissəsinə çevrildiyi bir zamanda, müasir tipli informasiya texnologiyalarından istifadə etməklə lazımi informasiyaları operativ şəkildə elədə etmələrinə şərait yaratmaq istiqamətində Azərbaycan Milli Kitabxanasında son illər ərzində "Azərbaycan Respublikasında kitabxana-informasiya sahəsinin 2008–2013-cü illərdə inkişafı üzrə Dövlət Programı"na müvafiq olaraq məqsədönlü işlər görülmüşdür. Bütün bu işlərin nəticəsi olaraq Milli Kitabxananın web-sayti yenilənmiş, elektron kataloqu və elektron kitabxanası, elektron məlumat bazaları yaradılmış və oxucuların istifadəsinə verilmiş, kitabxanada virtual sifariş xidməti tətbiq edilmiş, kitab, qəzət və jurnalların rəqəmsallaşdırılması və oxuculara elektron informasiya xidmətinin göstərilməsi, oxucu qeydiyyatı və kitab sifarisini proseslərinin avtomatlaşdırılması həyata keçirilmişdir. Bu gün artıq hər bir vatandaş nəinki Milli Kitabxananın, hətta Azərbaycanın hüdudlarından kanarda ABŞ-in Konqres Kitabxanasının, Rusiya Dövlət Milli Kitabxanasının və Türkiyə Milli Kitabxanasının fond və kataloqlarında da birbaşa axtarış aparmaq imkanına malikdir. Rusiya Dövlət Kitabxanasının Dissertasiyaların virtual oxu zalından və Azərbaycanda müdafiə olunmuş dissertasiyaların elektron məlumat bazasından istifadə imkanlarının yaradılması elmi tədqiqatçılar üçün çox mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Milli Kitabxanannın 90 illik yubileyi münasibəti bətün kitabxana ictimaiyyətini, xüsusilə da Milli Kitabxananın kollektivini ürəkdən təbrik edir, cansaqlığı, uzun ömür, işlərində yeni-yeni nailiyyyətlər və yaradıcılıq uğurları arzulayıram.

Karim Tahirov,  
director of the Azerbaijan  
National Library

ICT into an integral part of everyday life, the use of modern information technologies, and prompt acquisition of the necessary information with their help – all this led to a series of actions aimed at the improvement of the work of Azerbaijan National Library, as well as the increase of its role in the upbringing and education of the young generation. These actions were based on the "The state program on the development of library and information fields in the Azerbaijan Republic from 2008 to 2013" The outcomes of this work are the update of the National Library website; the creation of an electronic catalog, electronic libraries, electronic information databases, and placing an access to these sources at the readers' disposal; the introduction of a virtual order service; the creation of digital versions of books, newspapers, and magazines; the provision of electronic information service for readers; the automation of readers' registration and book reservation processes. Nowadays, any citizen of Azerbaijan has an independent access to the funds and catalogs of the Library of Congress, the Russian State Library, and the National Library of Turkey not only outside the library, but also outside the country. Creating the conditions for the use of the virtual theses reading room of the Russian State Library and the electronic database of the theses, defended in Azerbaijan, was of great value to scientific researchers.

I congratulate the entire library community with the 90<sup>th</sup> anniversary of the National Library. And, of course, my special congratulations go to the staff members of the National Library. I wish all the employees good health, long life, new colleagues, and success.

ни, использование информационных технологий современного типа и оперативное получение с их помощью необходимой информации – все это повлекло за собой ряд мероприятий, направленных на улучшение работы Азербайджанской Национальной Библиотеки, возрастание ее роли в воспитании и обучении подрастающего поколения. Мероприятия эти базировались на "Государственной Программе по развитию Библиотечно-информационной сферы в Азербайджанской Республике на 2008–2013 гг.". Итогом проведенной работы явилось: обновление веб-сайта Национальной Библиотеки, создание электронного каталога, электронной библиотеки, электронно-информационных баз и предоставление их в доступ читателям, внедрение в библиотеке службы виртуального заказа, создание цифровых версий книг, газет и журналов, оказание электронно-информационных услуг читателям, автоматизация процессов регистрации читателей и книжного заказа. Сегодня любой гражданин Азербайджана, не только за пределами библиотеки, но и за пределами страны, имеет возможность непосредственного самостоятельного доступа к фондам и каталогам Библиотеки Конгресса США, Российской Государственной Национальной Библиотеки и Национальной Библиотеки Турции. Создание условий для использования виртуального диссертационного читального зала Российской Государственной Библиотеки и электронно-информационной базы диссертаций, защищенных в Азербайджане, имело огромное значение для научных исследователей.

Я поздравляю всю библиотечную общественность с 90-летним юбилеем Национальной Библиотеки. И, разумеется, мои особые поздравления адресуются коллективу Национальной Библиотеки. Я желаю всем работникам крепкого здоровья, долгих лет жизни, новых трудовых и творческих успехов.

Керим Тахиров,  
директор Азербайджанской  
Национальной Библиотеки

# TARİX

## Milli Kitabxana

### Keçmişimizdən bu günə

# HISTORY

## National Library

### From Its Origins to the Present Day

# ИСТОРИЯ

## Национальная Библиотека

### От истоков до сегодняшнего дня





Азәрбайҹалыгда 1920-жылдан көньяк  
тапшыс сүрмөлөшүнен 1920-жылдан көньяк  
доореңдер. Лакин бул жаңылар көньякта аныктанып,  
мүэсискең - ол иштөк. Бәйи олбандар дәрдес 2001-жыл  
сапарал, мүчкүн иң оңайлар.

1922-жыл иштөк Надир Мамедов Комиссарлыгының  
хөтөмийдүсүнүн берлүүлика Абыйду Китабхана  
1920-жылыниң июн айында бир нече дәрдес чүзде-  
рүүрдө едиңиер 63 бир ыңғырақ сүркүтүүлүк түзбүр-  
лар корчылур.

Барадарлык чөлөөнөн оңдал басылышында  
Китабханасы чүчүү дүйнөдөгүн баша ахтарасынан  
ба ишкәндиң түшкүн үзүр натыйдарын күтүүсүздөт.  
И көмүрдөн сөзүн 3-жылчук шарттадасында  
Чотаңдан шаројдат бир чындык тапшылса.  
Бар бүтөнчөттөн Мамедов Китабханасында жөнүлдүр-  
ленинен сөзүн оттунчылар үзүрдөр чүткүн  
чи байкала көнү-

Дана сия төрт  
Түркестан 31.09  
1922 г. по 1925 г. состоял директором Азбукабиблиотеки  
АССР. В 1925 году был переведен в Государственную Китабхану  
на 1-й Улице  
Комиссариата Просвещения  
Фонд № 24  
Плату в качестве директора, на какой должности он  
стоит по сей день.



Китабханадын  
 ilk direktoru  
 M. Salimov  
 Первый дирек-  
 тор обложки  
 M. Salimov  
 First Library  
 Director  
 M. Salimov

Китабханадын  
 Председатель этого төрт. САЛИМОВ Нусеви  
 Исаагын Жалын оғлы действительный полковник Ли-  
 даром Азбукабиблиотеки Государственной Китабханы  
 то, что поданный и подложенном печати ученого  
 түзбүрлөр 1904  
 с бүтөнчөттөн бидин  
 Чүчүү Читтияраң  
 шарт суракишилд  
 үзбәрбайчалыгы үзү  
 айтталып күрдэ  
 түзбүрлөр 1904  
 с бүтөнчөттөн бидин





## KİTABXANANIN İLK BİNASI

Milli Kitabxana Azərbaycan Respublikasında kitabxana işi sahəsində dövlət siyasetini həyata keçirən, milli nəşrlərin, xarici ölkələrdə nəşr olunmuş Azərbaycan haqqında və Azərbaycan mülliətlərinin əsərlərinin, dünya əhəmiyyətli nəşrləri və digər məlumat daşıyıcılarını toplayıb mühafizə edən milli mədəniyyət xəzinəsi və dövlət kitabsaxlayıcısıdır.

Azərbaycanda hamının istifadə edə biləcəyi ümumənqər milli kitabxananın yaradılması fikri hələ XIX əsrin 70-ci illərində "Əkinçi" qəzeti tərafından irəli sürülmüşdür.

Sonralar ölkə mətbuatında, o cümlədən "Irşad", "Kaspı", "Tərəqqi" qəzetləri, həmçinin "Molla Nəsrəddin" jurnalında bu məsələnin dəfələrlə gündəmə gətirilməsənə baxmayaraq, Milli Kitabxananın yaradılması təşəbbüsü dövlət səviyyəsində Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyəti dövründə yenidən qaldırıldı. Lakin sonralar respublika içtimai-siyasi mühütin əsasının surətdə gərginləşməsi ilə əlaqədər bu məsələ taxira salındı və Demokratik Respublikanın sütüqü bu ideyanın həyata keçməsinə imkan vermədi.

## FIRST BUILDING OF THE LIBRARY

The National Library is a state library and a depository of the national culture, implementing the state policy in the field of library science. The Library stores the national publications, creative works of Azerbaijani authors, the books about Azerbaijan that were published abroad, world classics, and other media that is being carefully selected.

The idea of creating a national public library in Azerbaijan first came into existence in the 70s of the XIX century on the pages of the newspaper "Ekinchi".

Later on, despite the fact that this issue was repeatedly brought up in the national press (the newspapers "Irşad", "Kaspı", "Tərəqqi" and the magazine "Molla Nasreddin"), the initiative to create the National Library at the state level unfolded with new force in the period of the Azerbaijan Democratic Republic. However, the subsequent dramatic aggravation of the social and political situation in the Republic forced this initiative to be suspended, and the fall of the Democratic Republic did not give a slightest chance for it to be realized.

## ПЕРВОЕ ЗДАНИЕ БИБЛИОТЕКИ

Национальная Библиотека - государственное книгохранилище и сковровицца национальной культуры, претворяющая в жизнь государственную политику в области библиотечного дела. В библиотеке хранятся тщательно подобранные национальные издания, произведения азербайджанских авторов и книги об Азербайджане, изданные за его пределами, произведения мировой классики и другие носители информации.

Идея о создании в Азербайджане общенародной национальной библиотеки впервые была выдвинута еще 70-х годах XIX века на страницах газеты "Экинчи".

В дальнейшем, несмотря на то, что на страницах национальной печати (газеты "Irşad", "Kaspı", "Tərəqqi" и журнал "Molla Nasreddin") неоднократно поднимался этот вопрос, инициатива создания Национальной Библиотеки на государственном уровне с новой силой развернулась в годы Азербайджанской Демократической Республики. Однако, в связи с резким обострением в республике общественно-политической обстановки, вопрос создания национальной библиотеки был отложен, а падение Демократической Республики и вовсе не дало возможности для реализации этой идеи.



Arxiv sənədlərindən məlum olur ki, Bakıda mərkəzi dövlət kitabxanasının yaradılması məsəlesi ilk dəfə Azərbaycan Respublikası Xalq Maarif Komissarlığının 13 noyabr 1920-ci il tarixli 53 sayılı iclasında müzakirə edilmiş, kitabxananın yararı bina, avadanlıq və kitab fondu ilə təmin edilməsi haqqında müvafiq qarar qəbul edilmişdir.

1922-ci ilin yanvar ayında Xalq Maarif Komissarlığı tərəfindən Mərkəzi kitabxananın direktor vəzifəsi təsis edilir və bu vəzifəyə Müseyib İbrahim oğlu Salimov təyin edilir. Yeni yaranan kitabxana indiki Üzeyir Hacıbəyli küçəsindəki keçmiş Azərbaycan Ali İqtisadi Şurasının binasında yerləşdirildi.

Azərbaycanın Mərkəzi Kitabxanasının fondunun əsasını ilk mərhələdə İmperator Texnik Cəmiyyətinin Bakı şöbəsinin və Bakı İctimai Cəmiyyətinin kitabxanalarının fondlarından toplanmış 5 min 212 nüsxə kitab təşkil etmişdir.

The archive documents indicate that the establishment of the central State Library in Baku was first discussed in November 13, 1920 at the 53rd meeting of the People's Commissariat for Education. During this meeting, it was decided to provide the Library with a decent building and equipment, and, of course, to ensure its book fund.

In January 1922, the People's Commissariat for Education established the position of Director of the Central Library, and this post was assigned to Museib Ibrahim oghlu Salimov. The newly created library was located on the street that is now known as Uzeyir Hajibeyli in the building of the former Supreme Economic Council of Azerbaijan.

At first, the Library funds of the Social Organization of Baku and the Baku department of the Imperial Russian Technical Society made up the fund basis of the Central Library of Azerbaijan, which totaled 5,212 books.

Архивные документы свидетельствуют, что вопрос о создании в Баку центральной государственной библиотеки впервые обсуждался 13 ноября 1920 года на 53-м заседании Комиссариата Народного Просвещения. На этом заседании были приняты решения о предоставлении библиотеке достойного здания и оборудования, и, конечно, обеспечении ее книжным фондом.

В январе 1922 года Комиссариатом Народного Просвещения учреждается должность директора Центральной библиотеки и на эту должность назначается Мусейб Ибраһим оглы Салимов. Только что созданная библиотека располагалась на нынешней улице Узеира Гаджибейли в здании бывшего Верховного Экономического Совета Азербайджана.

На первых порах основу фонда Центральной Библиотеки Азербайджана составили 5 тысяч 212 книг из фондов библиотек Бакинской Общественной Организации и Бакинского отделения Императорского Технического Общества.



O dövrdə kitabxana tərəfindən həyata keçirilən ən mühüm tədbirlərdən biri respublikada nəşr edilən bütün kitab, jurnal və qəzetlərin iki məcburi nüsxəsinin alınması haqqında dekretin hazırlanıb Respublika Xalq Maarif Komissarlığı tərəfindən təsdiqlənməsi idi. Dövlət səviyyəsində qəbul edilmiş bu sənəd Mərkəzi Kitabxananın kitab fondunun müntəzəm və planlı surətdə yeni ədəbiyyatla komplektləşdirilməsinin əsasını qoymuş.

1923-cü ildən başlayaraq kitabxanaya məcburi nüsxələr daxil olmağa başlandı. Kitabxananın açılışı ərafəsində fondun ümumi hacmi 20 min 441 nüsxəyə çatmışdır.

Kitabxananın təsis edilməsi, ona Azərbaycan Mərkəzi Dövlət Kitabxanası statusunun verilməsi və dövlət səviyyəsində açılışı 23 may 1923-cü ildə olduğundan bu tarix M.F.Axundov adına Milli Kitabxananın yaranması günü kimi qəbul edilmişdir.

In those years, the main achievement of the Library was the decree of the two mandatory copies of all the materials printed in the Republic (including books, magazines, and newspapers). The decree was elaborated by the workers of the Library and approved by the People's Commissariat for Education. This state document initiated the formation of the radically new fund of the Central Library. The acquisition of the books was carried out at the expense of the scheduled arrival of the newly-published literature.

Since 1923, the mandatory copies began to arrive at the Library. By the opening of the Library, the fund was 20,441 copies big.

The establishment of the Library, giving the status of the Central State Library to it, and, finally, its official opening at the state level took place on May 23, 1923. This date is considered the birthday of the library.



Azərbaycan hökuməti 1924-cü ilin aprel ayında Dövlət Kitabxanası üçün hazırda AMEA-nın Rəyasət Heyətinin binasında (İstiglaliyyət küçəsi) yer ayrılmış haqqında qərar qəbul etdi.

Bu bina Dövlət Kitabxanasının problemlərini bütövlükda həll etməsə də, kitabxananın yaxın bir neçə il ərzində normal fəaliyyəti üçün nisbətən yararlı idi.

In April 1924, the Government of Azerbaijan decided to allot a place in the building of the Presidium of Azerbaijan National Academy of Sciences (that is located on İstiglaliyyət Street) to the State Library.

This building could not meet all the demands for a State Library; nevertheless, this gained an opportunity to perform normal productive activities for several years.

В апреле 1924 года правительство Азербайджана приняло решение о выделении под государственную библиотеку места в здании Президиума Академии наук Азербайджана (по ул. Истиглалията).

Это здание не могло полностью отвечать всем требованиям Государственной Библиотеки, и, тем не менее, библиотека на несколько лет получила возможность для нормальной плодотворной деятельности.





In the early 30s the Library that was formed on a scientific basis and that had a book fund, which was being enriched, and a well-functioning reader services system, in fact, turned into a scientific library and bibliographic institution. The Library received aid from state structures, governmental bodies, and the scientific community. From year to year, it had been developing and improving. The accelerated funding of the State Library in 1930-1940s and the arrival of the mandatory copies of the republican and national printed matter created a great opportunity for the intensive development of the fund. As a result, in 1935, the Library had 388,000 copies, and in 1940, the number reached 612,000.

В начале 30-х годов библиотека, сформированная на научных основах, с обогащающимся книжным фондом, с отлаженной системой обслуживания читателей, фактически превратилась в научное библиотечно-библиографическое учреждение. Библиотеке оказывают помощь государственные и правительственные органы, научная общественность. Из года в год она развивается и совершенствуется. Ускоренное финансирование Государственной Библиотеки в 1930-1940-х годах, поступление обязательных экземпляров республиканской и всесоюзной печатной продукции создали большие возможности для интенсивного развития фонда. В результате, в 1935 году фонд библиотеки составил 388 тысяч, а в 1940-м году достиг 612 тысяч экземпляров.



1939-cu il iyun ayının 1-də Azərbaycan SSR Ali Sovetinin Rəyasət Heyətinin qararı ilə Dövlət Kitabxanasına xalqımızın görkəmli mütəfəkkiri, filosof və dramaturqu Mirzə Fətəli Axundzadənin adı verildi.

On June 1, 1939, by the decision of the Presidium of the Supreme Council of Azerbaijan SSR, the State Library was named after an outstanding philosopher, educator and playwright Mirzə Fətəli Axundzadə.

1 июня 1939 года решением Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР Государственной Библиотеке было присвоено имя выдающегося философа, просветителя и драматурга Мирзы Фатали Ахундзаде.



XX əsrin 50-ci illəri Milli Kitabxananın elmi-metodik fəaliyyətində yeni inkişaf mərhələsinə daxil olması kimi xarakterizə edilə bilər. Bu dövrdə respublikada kitabxana şəbəkəsinin inkişafı, onların kadrlar potensialının güclənməsi, kitab və kitabxanalara olan tələbatın artması, oxucuların fəallığı və sərgülərin müräkkəbələşməsi kitabxanaların metodik təminatının yeni səviyyədə qurulmasına tələb edirdi.

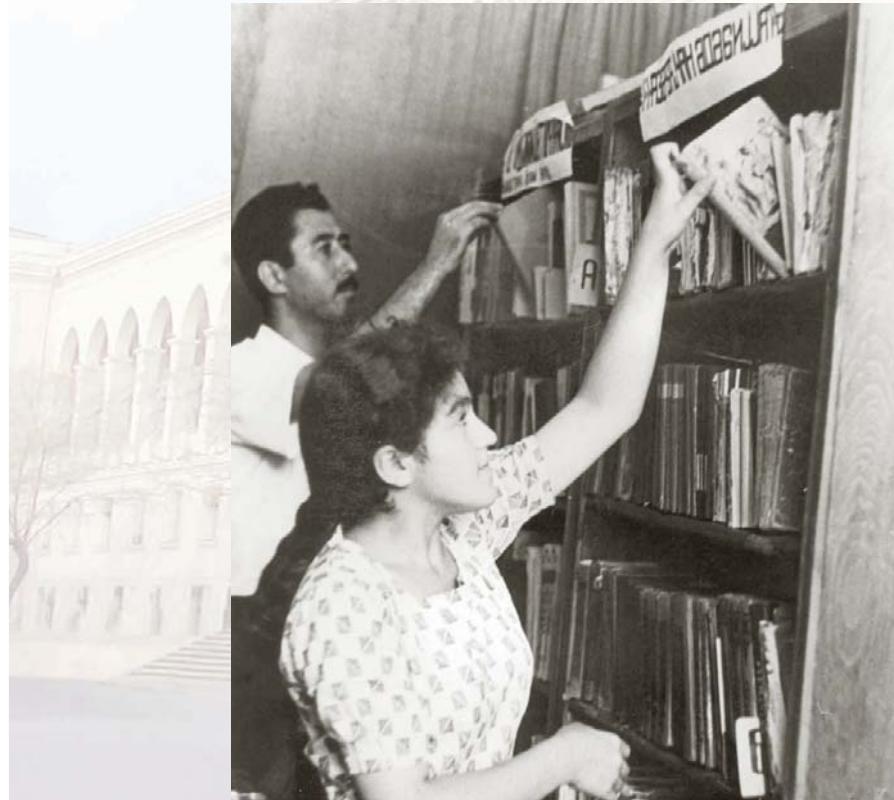
The 50s of XX century marked a new stage in the development of the research activities of the National Library. During this period, the development of the library network in the Republic, the strengthening of the human resources, the increased interest in books and libraries, as well as the activity of the readers demanded methodological support of libraries at a new, more qualitative level.



Milli Kitabxananın kollektivi tərəfindən respublikada əhaliyə kitabxana xidmətinin yeni vəzifələr səviyyəsinə qaldırılması məqsədilə genişməqalı tədbirlər həyata keçirilmişdir. Rayon və kənd yerlərində fəaliyyət göstərən kitabxana işçilərinin peşə səviyyəsinin artırılmasına, metodik vəsaitlərin və metodik makənlərin tərtib edilməsinə, kitabxana işçilərinin yerlərdə təlimatlaşdırılmasına, ixtisasarlıma kurslarının, seminarlar və praktikumların təşkil edilməsinə xüsusi diqqət verilmişdir.

Staff of the National Library took a number of large-scale measures in order to improve the level of library services for the population. Special attention was paid to the development of methodological guides and other teaching aids; the library staff training; the organization of specialized courses, seminars, and workshops; and the enhancement of the professional level of employees in rural and regional libraries.

Коллектив Национальной Библиотеки провел ряд широкомасштабных мероприятий в целях повышения уровня библиотечного обслуживания населения. Особое внимание уделялось разработке методических пособий и методических писем, обучения библиотечных кадров, организации специализированных курсов, семинаров и практикумов, повышению профессионального уровня работников сельских и районных библиотек.





1950–1960-ci illərdə görülen işlər Milli Kitabxananın respublikanın baş kitabxanası, metodik mərkəzi kimi formalşmasında həllədici rol oynamış, onun ölkəmizin mədəni həyatında aparıcı elmi müəssisələrdən biri kimi nüfuzunun artmasına müsbət təsir göstərmüşdür. Milli Kitabxananın təşkilati-metodik fəaliyyəti Azərbaycanda kitabxanaşunaslıq fikrinin inkişafında müüm mərhələ kimi qiymətləndirilə bilər.

Milli Kitabxananın fəaliyyətinin təşkili, idarə olunması və inkişafında Azərbaycanın qocaman kitabxana işçilərindən Hüseyn Tağıyevin, Məryəmənxanı Səmədovanın, Həsənağa Rzaquliyevin, Əliyusif Əliyevin, Bilqeyis Qasımovanın, Xurşud Əliyevanın, Sarayıya Məmmədovanın, Ağakərim Quliyevin, Ələkbər Rəhimovun, Sima İbrahimovun, Aron Lermanın, Məmmədəli Müsəddiqin, Zabitə Hacıyevanın, Hərifat Həmidovanın və başqalarının müstəsnə xidmətləri olmuşdur.

In 1950-1960s all this played a crucial role in making the National Library the main methodological center of the Republic and a leading research institution in the cultural life of the country. The organizational and methodological activities of the Library were a significant milestone in the development of the library science in Azerbaijan.

The contribution of the oldest workers of the Library in its organization, management, and development were inestimable. Let us list their names inscribed in golden letters in the history of the library: Hussein Taghiyev, Maryamkhanum Samedova, Hassanagha Rzaguliyev, Aliyusif Aliyev, Bilgeis Gassimova, Khurshud Aliyeva, Saria Mammadova, Aghakarim Guliyev, Alakbar Rahimov, Sima Ibrahimova, Aaron Lerman, Mammadali Musaddig, Zabitə Hajiyeva, Harifat Hamidova, and many others.

Все это в 1950–1960-х годах сыграло существенную роль в формировании Национальной Библиотеки в качестве главного методического центра республики, ведущее научное учреждение в культурной жизни страны. Организационно-методическая деятельность библиотеки явилась значительной вехой в развитии библиотековедческой мысли в Азербайджане.

В организации деятельности Национальной Библиотеки, ее управлении и развитии неоценимы были заслуги старейших работников. Перечислим их имена, золотыми буквами вписаные в историю библиотеки: Гусейн Тагиев, Марьямханум Самедова, Гасанага Рзагулиев, Алиюсиф Алиев, Бильгейс Касимова, Хуршуд Алиева, Сария Мамедова, Агакерим Гулиев, Алекбер Рагимов, Сима Ибрагимова, Арон Лерман, Мамедали Мусадиг, Забита Гаджиева, Харифат Гамирова и многие другие.



XX əsrin ortalarında Milli Kitabxananın fəaliyyətində baş verən mühüm dəyişikliklər onun yeni bina ilə təmin olunması zərurətini yaratdı. Bu məqsədlə kitabxana üçün yeni binanın tikintisine başlandı.

Due to the significant changes in the activities of the National Library in the middle of the XX century, a new building was needed.

В середине XX века, в связи со значительными изменениями в деятельности Национальной Библиотеки, возникла необходимость строительства нового помещения.





27



1960-cı ildə kitabxana yeni tikilmiş binaya köçdü. Bakı şəhərinin ən gözəl yerlərindən birində yerləşən, milli ornamentlərlə bəzədilmiş tarixi memarlıq abidəsi olan bu bina gorkəmlı memar, akademik Mikail Useynov tərəfindən layihələndirilmişdir. Binanın yerinin seçilməsində Xalq yazıçısı Süleyman Rəhimovun xüsusi rolü olmuşdur. Bu gün da biz öz sevimli şairlərimiz, rəssamlarımız, bəstəkarlarımız, alim və ziyanlılarımızla, adəbi qəhrəmanlarımızla görüşmək üçün bu sehrli məbədə üz tuturuq.

In 1960, the Library moved into the new building. Located in one of the most beautiful parts of Baku, this monument of historic architecture, decorated with national ornaments, was designed by a prominent architect and academician Mikail Useynov. The national writer Suleyman Rahimov played an important role in selecting a location for the Library. For us, this magnificent building remains a place of meeting with our favorite writers, artists, composers, scientists, and poets. Immortal heroes of our favorite works of literature come alive in this magic corner.

1960-м году библиотека переехала в новое здание. Расположенный в одном из красивейших уголков Баку, этот памятник исторической архитектуры, украшенный национальным орнаментом, был спроектирован выдающимся зодчим, академиком Микаилом Усейновым. В выборе места для библиотеки велика была роль народного писателя Сулеймана Рагимова. И по сей день это величественное здание остается для нас местом встреч с любимыми писателями, художниками, композиторами, учеными и поэтами. Бессмертные герои любимых произведений ожидают нас в этом сказочном уголке.

28





1961-ci ildən kitabxananın yeni binasında yaradılan olverişli şərait, təcrübəli və savadlı mütəxəssislərin çalışması xalqımızın sosial-iqtisadi və intellektual potensialının güclənməsi namına daha səməralı fəaliyyət göstərməsi üçün əsaslı zəmin yaratdı.

Favourable working conditions at the new building, the tireless toil of experienced and competent workers, and the developing social, economic, and intellectual potential of our people were the major preconditions for further productive activities of the Library in 1961.

Благоприятная рабочая обстановка в новом доме, неустанный труд опытных и грамотных работников, усиление социально-экономического и интеллектуального потенциала нашего народа в 1961-м году создали предпосылки для дальнейшей продуктивной деятельности библиотеки.



1970-ci illərin əvvəlləri Milli Kitabxananın elmi-tədqiqat, metodik və naşriyyat fəaliyyətində təşəkkül dövrü olmuşdur. Kitabxanada yeni elmi şöbələr yaradılmış, elmi-tədqiqat işləri planaşlığın şəkildə aparılmışdır. 80-ci illərdə elmi-metodik nəşrlər sistemində yeni nəşr olunan Milli Kitabxananın "Əsərlər"inin üç buraxılışı işq üzü görmüşdür.

1974-cü ildə "Zəhmətkeşlərin kommunist təbiyəsində və elmi-texniki təraqqidə kitabxanaların rolunu artırmaq haqqında" qəbul edilmiş qarda müasir mərhələdə kitabxanaların ideoloji, mədəni-maarif və məlumat funksiyaları müəyyənləşdirildi, kitabxanaların mərkəzləşdirilməsi məsələləri irəli sürüldü və nəzərdə tutulan bu vəzifələrin həyata keçirilməsinə sürətləndirmək məqsədi ilə "Kitabxana işi haqqında" xüsusi qərar qəbul edildi.

Respublika Kitabxanasının Elmi metodiki kitabxanuşusluq şöbəsi mərkəzləşmənin metodik təminatında yaxından iştirak etməklə onun təşkilati işinə əhəmiyyətli köməklik göstərdi.

The beginning of the 1970s was marked by the establishment and strengthening of research, methodological, and editorial activities of the National Library. The Library opened new scientific departments, and the research activities were carried out as it had been planned. In the 80s, 3 collections of "Proceedings" of the National Library were published in the system of scientific and methodical editions.

In 1974, the resolution "On strengthening of the role of libraries in the scientific and technological progress and communist education of workers" was passed. It identified the ideological, cultural, educational, and informational functions of libraries, as well as the idea of their centralization was put forward. With the view of early implementation of these and other purposes, a special resolution "About the Library Work" was passed. The active participation of the Republican Library in the methodological support and the centralization of the regional libraries was of great importance for its organizational work.

Начало 1970-х годов прошло под знаком становления и упрочения научно-исследовательской, методической и издательской деятельности Национальной Библиотеки. В библиотеке были открыты новые научные отделы, соответственно плану велась научно-исследовательская деятельность. В 80-х годах в системе научно-методических изданий вышли в свет 3 сборника "Трудов" Национальной Библиотеки.

В 1974 году было принято решение "Об усилении роли библиотек в научно-техническом прогрессе и коммунистическом воспитании трудящихся". В нем были определены идеологические, культурно-просветительские и информационные функции библиотек, выдвинуты идеи их централизации. С целью скорейшего претворения в жизнь этих и других задач было принято особое решение "О библиотечной работе". Огромное значение для организационной работы Республиканской Библиотеки имело ее живое участие в методическом обеспечении и централизации районных библиотек.





Yeni binada oxucuların rahat məşğul ola biləcəyi 13 oyu zali fəaliyyət göstərir.

250 nəfərlik ümumi oyu zali, humanitar və texniki elmlər zali, dövri mətbuat, mikrofilmər, fonoteka, xarici ədəbiyyat və digər oyu zalları oxucuların daim istifadəsindədir.

There are 13 cosy reading rooms in the new building.

A public reading room for 250 people, carrels pertaining to the humanities and engineering, a room for periodicals, a microfilm room, a room of foreign literature and other reading rooms are at the readers' constant service.

В новом здании действуют 13 юютных читальных залов.

Постоянно к услугам читателей: общий читальный зал на 250 мест, гуманитарный и технический научные залы, зал периодической печати, зал микрофильмов, зал иностранной литературы и другие.



Elmi-texniki təraqqinin inkişaf kitabxanalarda yeni şöbələrin yaradılmasını tələb edirdi. Oxuculara sahəvi xidmət göstərmək məqsədi ilə xüsusi Not-müsəqi şöbəsi, ayrıca oyu zali olan Xarici ədəbiyyat şöbəsi və başqa yeni şöbələr fəaliyyətə başlıdır.

The development of scientific and technical progress required the creation of new departments in the library. In order to help the readers according to their major, the special notation and music department, the department of foreign literature with a reading room, and others were introduced.

Развитие научно-технического прогресса требовало создания в библиотеке новых отделов. В целях отраслевой помощи читателям были открыты: особый Нотно-музыкальный отдел, отдел Иностранной литературы с читальным залом, и другие.



İllər keçdikcə Milli Kitabxana Azərbaycanda kitabxanaşılıq, bibliografiya, informasiya və kitabşunaslıq sahəsində elmi-tədqiqat işləri üzrə aparıcı və əlaqələndirici müəssisə, oxuculara kompleks kitabxana-informasiya xidməti göstərən, ölkə kitabxanaları üçün metodik mərkəz, milli tövsiyə bibliografiyası və ölkədaxili depozitar markaz funksiyasını həyata keçirən baş kitabxanaya çevrildi.

Over time, from the point of view of its research activities, the National Library has become a leading institution in the field of library science, bibliography, and bibliology, became a major center, performing the functions of an integrated library and information services for readers, as well as methodical and depository object for libraries of the country.

Со временем Национальная Библиотека по своей научно-исследовательской деятельности превратилась в ведущее учреждение в области библиотековедения, библиографии и книговедения, явилась главным центром, выполняющим функции комплексного библиотечно-информационного обслуживания читателей, методическим и депозитарным объектом для библиотек страны.



## MİLLİ KİTABXANANIN DİREKTÖRLERİ



L.A. İskov  
1925–1927



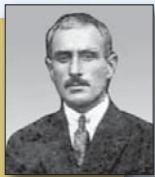
Hidayət Əfəndiyev  
1941–1952



Rövşənə Həşimova  
1961–1966



Leyla Qafurova  
1985–2005



Museyib Səlimov  
1922–1925



Qustov Petroviç Saar  
1927–1931



Hüseyn Tağıyev  
1952–1961



Qəhrəman Süleymanzadə  
1966–1985



Kərim Tahirov  
2005

BUGÜN

MİLLİ KİTABXANA

Müstəqillik illəri

TODAY

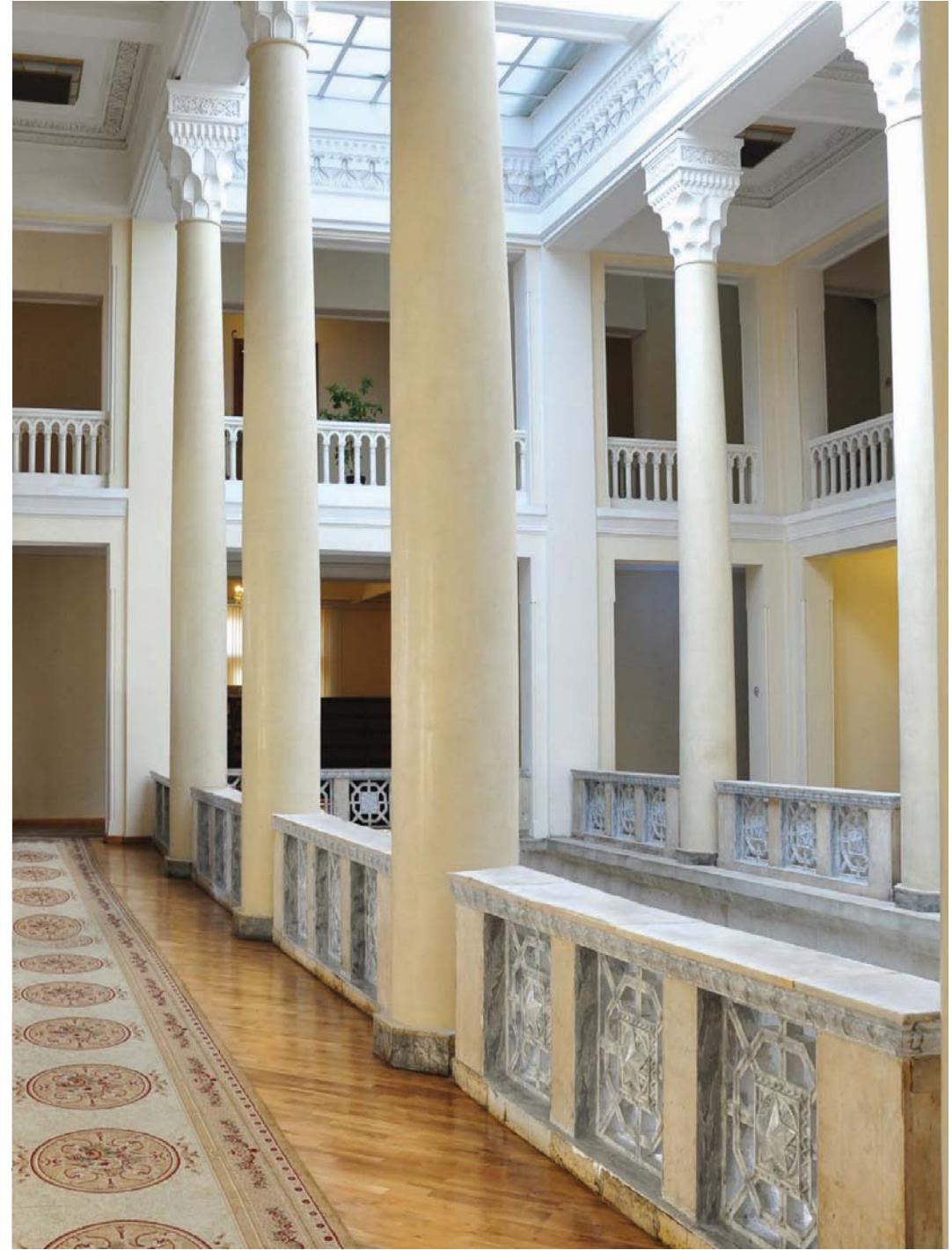
NATIONAL LIBRARY

Independence years

СЕГОДНЯ  
НАЦИОНАЛЬНАЯ БИБЛИОТЕКА

Годы независимости







Müstəqillik illərini Milli Kitabxanananın fəaliyyətinin çiçəklənməsi dövrü adlandırmışdır. Məhz bu dövrdə Milli Kitabxana xalqımızın milli-mənəvi dayarlarının etibarlı şəkildə mühafizə olunaraq galəcək nəsillərə çatdırılması istiqamətində şəhəriyyətli tədbirlər həyata keçirən elm məbədində, oxucularla kitabxana xidmətinin müasir dövrlərin tələblərinə uyğun olaraq yenidən qurulması məqsədiyle yeni texnologiyaların tətbiqi işində öndə gedən flaqmana, əsl mədəniyyət mərkəziniçər çevrilmişdir.

In the late 90s of the last century, the intensive application of information and communication technologies in the National Library was conducted. It was at the National Library where the first Internet hall was opened in 2000. The National Library became a kind of an information window that was opening up the truth about Azerbaijan to the world via the Internet.

The years of independence can be called the period of blossom of the National Library activities. It was during these years when the Library became the flagship introducing new technology in the field of the reader services at the new level, meeting the modern demands. It also became a real epicenter of culture that urged to cherish and pass on the examples of the spiritual and cultural heritage of the Azerbaijani people to future generations.

In the late 90s of the last century, the intensive application of information and communication technologies in the National Library was conducted. It was at the National Library where the first Internet hall was opened in 2000. The National Library became a kind of an information window that was opening up the truth about Azerbaijan to the world via the Internet.



İlk Tədris Mərkəzi təşkil olundu, respublikamızın kitabxana işçiləri üçün kompyuter təlimi üzrə və İnterneteaxtarış aparmaq vərdişlərinin aşlanması üzrə treninglər keçirilmişdir.

2003-cü ildə respublikamızda, ilk dəfə olaraq avtomatlaşdırılmış kitabxana sistemlərinin tətbiqi istiqamətində ilk addımlar atılmışdır. ABŞ-in VTLS korporasiyasının məxsus kitabxanalar üçün işləyib hazırladığı VIRTUA programının tətbiqi ilə Milli Kitabxanada elektron kataloqun yaradılmasına hazırlıq görüldü. Elektron kataloq beynəlxalq məşinə oxunan MARK 21 formatında işlənildi.

2006-ci ilin mayında Milli Kitabxananın veb-saytının və elektron kataloquğun təqdimatı oldu.

The first Training center was opened, and special training courses were held for the Library staff and the staff of the regional libraries to learn how to operate computers and the acquire the skills of the Internet search.

In 2003, the first steps were taken in the field of automated library systems. The program VIRTUA that was specially designed by the American corporation VTLS for libraries, was applied practically, and at the same time there were serious preparations for the creation of an electronic catalog at the National Library. The electronic catalog was elaborated in the international machine-readable format MARK 21.

In May 2006, the presentation of the website and the electronic catalog of the library took place.

Был открыт первый Учебный центр; для работников библиотеки и работников районных библиотек были организованы тренинги по обучению работе на компьютере и овладению навыками Интернет-поиска.

В 2003 году в первые республике были сделаны шаги в области внедрения автоматизированных библиотечных систем. Одновременно с применением программы VIRTUA, специально разработанной американской корпорацией VTLS для библиотек, в Национальной Библиотеке полным ходом шла подготовка к созданию электронного каталога. Электронный каталог был разработан в машиночитаемом международном формате MARK 21.

В мае 2006 года состоялась презентация веб-сайта и электронного каталога библиотеки.

The screenshot shows the homepage of the National Library of Azerbaijan's website. The header features the library's name in both Azerbaijani ("Azərbaycan Milli Kitabxanası") and English ("National Library of Azerbaijan"). Below the header, there are several sections with images and text, including news articles and links to various services. A sidebar on the left provides links to different parts of the website, such as "Ana səhifə", "Kitabxana haqqında", "Ekspert Komişiyası", and "Tədris Mərkəzi". The main content area includes a large image of an open book, a photo of the library's interior, and several smaller images showing people in the library and exhibits. The footer contains copyright information and a link to the website's terms of use.

Oxucu giriş | Seansi saxlamaq | Yeni seans

# Azərbaycan Milli Kitabxanasının ELEKTRON KATALOQU

**Sürətli Axtarış**

**Məqalələrin axtarışı**  
Axtarış terminləri:

- Bütün növ sənədlərdə
- Kitablar
- Elektron resursları
- Not - müsiqi n.
- Kartografiya n.
- Dissertasiyalar
- Avtoreferatlar
- Mikrofilmərlər

**Axtarış**

İstifadəçi axtarış aparmazdan əvvəl hər hansı bir kitabxananın məlumat bazasından istifadə etmək istiyorsa "Filtr aktivlaşdır" menyusundan həmin kitabxananın adını aktivləşdirməlidir.

## M.F.AXUNDOV ADINA AZƏRBAYCAN MİLLİ KİTABXANASI

"Kitabxana işi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 7-ci maddəsinə müvafiq olaraq M.F.Axundov adına Dövlət kitabxanasına Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 15 aprel 2004-cü il tarixli qərarı ilə "Milli Kitabxana" statusu verildi. Bu status kitabxananın qarşıına qoyulmuş vəzifələrin əhatəsinə xeyli genişləndirmiş, ölkənin içtimai hayatındakı rolunu artırılmışdır.

In accordance with the Law of the Azerbaijan Republic, "On Library Work", the State Library named after M.F. Akhundov was given the status of the National Library by the Cabinet of Ministers of the Azerbaijan Republic on April 15, 2004. This status immeasurably expanded the responsibilities of the library and strengthened its role in the social life of the country.

В соответствии с 7-ой статьей Закона Азербайджанской Республики "О библиотечной работе", решением Кабинета Министров Азербайджанской Республики от 15 апреля 2004 года, Государственной Библиотеке им. М.Ф.Ахундова был присвоен статус Национальной Библиотеки. Этот статус неизмеримо расширил круг обязанностей библиотеки, усилил ее роль в общественной жизни страны.



Opera vkmusic - Пoиск в Go... Загрузки Azərbaycan Milli Kitabx... anlaz el.php

**AzəRBAYCAN Milli KitabxANASI**

**Elektron kitabxana** 26 iyul 2013

az | en | ru

Xəbərlər  
Elektron kataloq  
Elektron kitabxana  
Elektron məlumat bazası  
Yeni kitablar  
Kitabxanamızın nəşrləri  
Mədəniyyət, incəsənat və turizm haqqında yeniləşmə  
İş xətti  
Əlaqə  
azərb. azərb. fonts

Azərbaycan elektron resursları

President Kitabxanası  
AzeriBook  
Azerbaijan Links  
Demokratiya eri - Kitabxana  
Gutenberg AZERBAIJAN  
Kitabxanalar  
Kitab klubu. Elektron ləx/  
T.C. Küləkli və Turizm Bakıbürtö

**HUMANİTAR EMLİLƏR**

- ↳ İctimai elmlər
- ↳ Tarix. Tarixi elmləri
- ↳ İqtisadiyyat. İqtisad elmləri
- ↳ Dövlət və hüquq. Hüquq elmləri
- ↳ Siyaset. Siyasi elmlər
- ↳ Harbi elm. Harbi iş
- ↳ Elm. Maarif. Pedaqoji elmlər
- ↳ Filologiya elmləri. Badii adəbiyyat
- ↳ İncəsənat. Sənətşünaslıq
- ↳ Din
- ↳ Falsafa elmləri. Psixiologiya
- ↳ Universal məzmunlu adəbiyyat

**TEXNİKİ EMLİLƏR**

- ↳ Texnika və texniki elmlər bütövlükda
- ↳ Energetika. Radioelektronika
- ↳ Dağ - madan işi

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan dilində latin qrafikası ilə köləm nəşrləri həyata keçirilməsi haqqında" Sərəncamı ilə çap olunmuş Kitablar

MEYDANI OLYMP

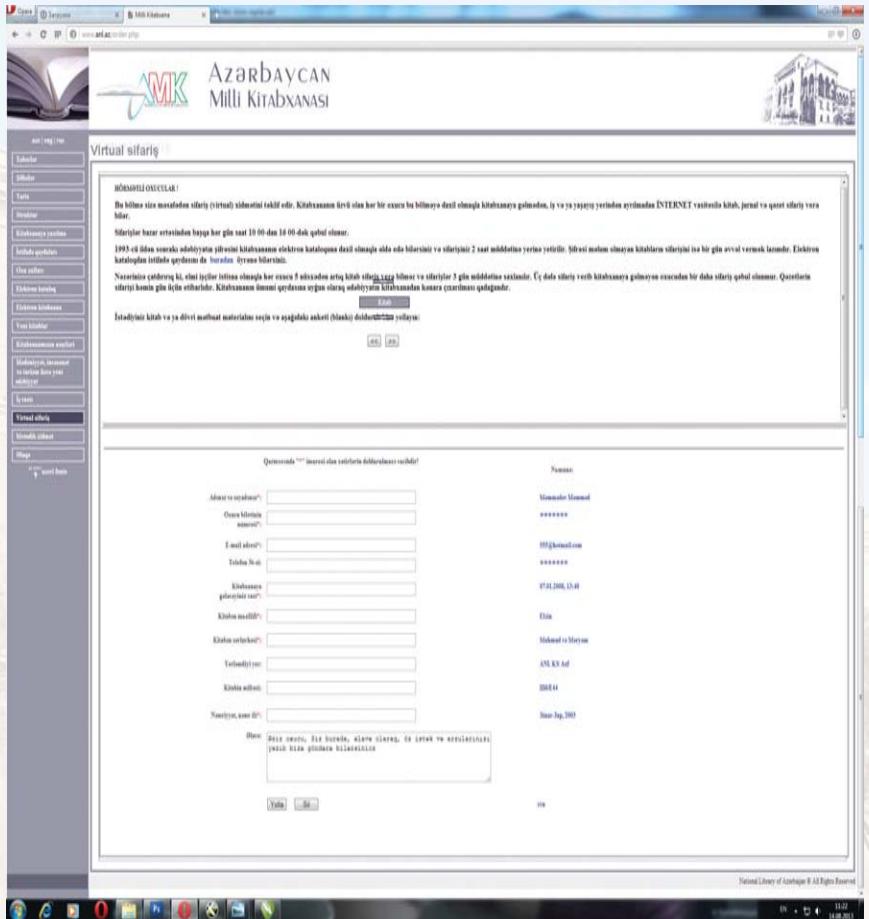
HAZIRLAMA MƏKTƏBİ

HAZIRLAMA MƏKTƏBİ STRATEGIYASI

2010-cu ildən elektron resursların yaradılması şöbəsi müstəqil fəaliyyətə başladı. Kitabxana fondlarında olan kitabların rəqəmsallaşdırılması işi xeyli sürətləndi. "Azərbaycan adəbiyyatının arxiv", "Nadir kitablar və kitabxananın muzeyi" şöbəsində olan və oxucular tərəfindən ən çox tələb olunan kitabların, demək olar ki, 90%-nən və dövrü mətbuat nümunələrinin elektron versiyası hazırlanmışdır.

Since 2010, the department of creating electronic resources has begun an independent activity. The work on the digital versions of books that are in the fund was and is being conducted in an accelerated mode. 90% of electronic versions of books and periodicals that are stored in the departments "The archive of the Azerbaijani literature" and "Rare Books and the Museum of the Library", and it has the greatest popularity with readers.

С 2010 года начал самостоятельную деятельность отдел создания электронных ресурсов. Работа по созданию цифровой версии книг из фонда велась и ведется в ускоренном режиме. Было подготовлено 90% электронных версий книг и периодической печати, хранящихся в отделах "Архив азербайджанской литературы" и "Редкие книги и музей библиотеки", и пользующихся наибольшим спросом читателей.



Milli Kitabxananın oxuculara və kitabxanalarla tətbiq etdiyi son yeniliklərdən biri də məsafadən virtual kitab sıfırıcı sisteminin yaradılmışdır. Yeni İnternete çıxışı olan hər bir oxucu saytdakı "Virtual xidmət" bölməsinə dälərən olaraq istənilən kitab sıfırıcı edə bilər.

One of the latest innovations of the National Library was the organization of the service that permits the virtual book order. Now, any reader with the access to the Internet can use the "Virtual Service" and order the necessary literature.



2008-ci ildə Milli Kitabxananın Elektron dissertasiya fondunun təşkilı və ondan istifadə şöbəsində Rusiya Dövlət Kitabxanasının elektron dissertasiya fondunun virtual oxu zali açılmışdı. Oxu zalında Azərbaycan Milli Kitabxanasının oxucuları Rusiya Dövlət Kitabxanasının 350 000 nüsxədən artıq dissertasiya və avto-referatlarının tam elektron matinləndən istifadə etmək imkanı əldə etmişlər. Şöbə Azərbaycanda müdafiə olunmuş dissertasiyaların tam matlı elektron məlumat bazası ilə oxuculara virtual xidmət göstərir.

In 2008, a virtual reading room for the electronic theses of the Russian State Library was opened in the department organizing the fund of theses of the National Library. Our readers have access to the full electronic versions of more than 350 thousand theses and abstracts of scientific papers of the RSL. Moreover the virtual access to full-text electronic database of theses, defended in Azerbaijan, are also at the readers' disposal.

В 2008 году в отделе организации фонда электронных диссертаций Национальной Библиотеки был открыт виртуальный читальный зал электронных диссертаций Российской Государственной Библиотеки. Наши читатели получили возможность доступа к полным электронным версиям более чем 350 тыс. диссертаций и авторефератов РГБ. К услугам читателей также и виртуальный доступ к полнотекстовой электронно-информационной базе диссертаций, защищенных в Азербайджане.

Son illar Milli Kitabxananın fəaliyətində "Azərbaycan Respublikasında kitabxana-informasiya sahəsinin 2008-2013-cü illərdə inkişafı üzrə Dövlət Proqramı"nin mühüm rolü olmuşdur. Bu programda nəzərdə tutulmuş əsas vəzifələri rəhbər tutaraq kitabxana öz fəaliyyətində kitabxana işi sahəsində dövlət siyasetinin həyata keçirilməsi, ölkədə tarixi-mədəni, ədəbi-bədii, elmi-fəlsəfi sərvətlərin toplanılması, mühafizəsi və onlardan istifadə imkanlarının artırılması sahəsində mühüm addımlar atılmışdır. Kitabxana tərəfindən kitabxana-informasiya texnologiyalarının tətbiqi və istifadəsi nticasında müasir kitabxana-informasiya infrastrukturunun yaradılması, istifadəçilərə göstərilən kitabxana-informasiya xidmətinin dünya standartları səviyyəsinə çatdırılması, əhalinin intellektual potensialının və biliq səviyyəsinin inkişafı kimi mühüm məsələlər həyata keçirilmişdir.

In recent years, the activities of the National Library were beneficially affected by "The state program on the development of library and information fields in the Azerbaijan Republic from 2008 up to 2013". Following the basic provisions of the program, the Library has focused its activity on the implementation of the state policy in the field of library science, to selection and careful preservation of cultural, historical, literary, artistic, scientific, and philosophical values, as well as the enhancement of its potential use. The introduction of library and information technology, and, as a result, the creation of a modern library infrastructure, the achievement of the global standards in the field of library and information customers' service have led to an increase in the intellectual capacity of the population and the general level of education.

**Azerbaijan Kitabxanaları**

Toplu Elektron Katalog | Elektron Kitabxana |

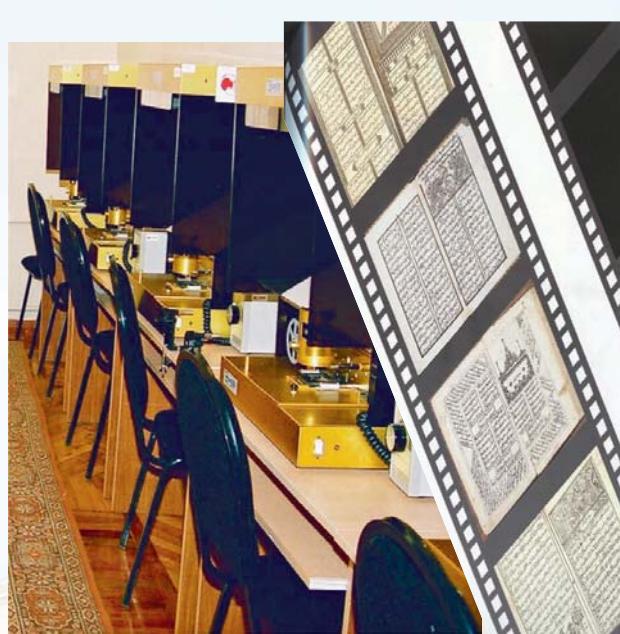
- President Kitabxanasi
- "Heydar Əliyev İrizi" Beynəlxalq elektron kitabxana
- AMTA Mərkəzi Elmi Kitabxanası
- Azərbaycan Dövlət Respublika Elmi Tibb Kitabxanası
- Milli Kitabxana
- Bakı Dövlət Universitetindən kitabxanası
- Quba rayon Mərkəzi Kitabxanası
- Respublika Gəncələr Kitabxanası
- Xəzai rayon Mərkəzi Kitabxanası
- M.Qərbi adlı Mərkəzi şəhər Səyyar Kitabxana Fonda

WORLD LIBRARIES  
The European Library Dr. I. Obolensky's Library  
Beynəlxalq Elektronik Kitabxana  
AMTA Mərkəzi Elmi Kitabxana

Milli Kitabxana tərəfindən "Azərbaycan kitabxanaları" adlı sayt yaradılmışdır ([www.azerbaycan-kitabxanaları.az](http://www.azerbaycan-kitabxanaları.az)).

The National Library has created its own site "The Azerbaijani libraries" ([www.azerbaycan-kitabxanaları.az](http://www.azerbaycan-kitabxanaları.az)).

V Nacionálnoj Bibliotéke был создан сайт "Азербайджанские библиотеки" ([www.azerbaycan-kitabxanaları.az](http://www.azerbaycan-kitabxanaları.az)).



"Mikrofilm" bölməsi qədim və nadir kitab nüsxələrinin barpa olunaraq qorunub saxlanılmasına və onların səratlərinin oxucuların istifadəsində verilməsinə xidmət edir.

The department "Microfilm" serves as the restoration and preservation of antique and rare literary copies. Their duplicates are available for the readers' use.

Şəxslər "Mikrofilm" və ya qədim və nadir kitab nüsxələrinin barpa olunaraq qorunub saxlanılmasına və onların səratlərinin oxucuların istifadəsində verilməsinə xidmət edir.



Milli Kitabxanada rus dilində olan ədəbiyyatın sistemi kataloqunun elektron daşıyıcılara köçürülməsi prosesi (retrokonversiya) başa çatmışdır.

The National Library completed the process of retrospective conversion (the conversion of the system catalog of the literature in Russian to electronic data media).

V Nacionálnoj Bibliotéke завершился процесс ретроконверсии (перевода на электронные носители системного каталога литературы на русском языке).

MİLLİ KİTAPXANADA

AT THE NATIONAL LIBRARY

В НАЦИОНАЛЬНОЙ БИБЛИОТЕКЕ







DÜNYAYA  
РӘNCƏRƏ  
MİLLİ KİTABXANA  
Beynəlxalq əlaqələr

WINDOW ON  
THE WORLD  
ОКНО В  
МИР

НАЦИОНАЛЬНАЯ БИБЛИОТЕКА  
Международные отношения

A large, semi-transparent watermark of a classical building with columns and arches serves as the background for the text. In the bottom right corner, there is a small inset image showing three flags on poles: the flag of Turkey, the flag of Turkmenistan, and the flag of the National Library of Turkmenistan.



Müstəqillik illərində Milli Kitabxana dünya və Avropa informasiya məkanına integrasiya etmiş, dünya kitabxanaları ilə beynəlxalq əlaqələri genişlənmişdir. Azərbaycan həqiqətlərini dünyaya tanıtmış məqsədilə Milli Kitabxana dünyadan 40 milli kitabxanası və müxtəlif təşkilatları ilə beynəlxalq kitab mübadiləsi aparır.

In the years of independence, the National Library integrated into the European and global information space, expanded its connections with the libraries all over the world and its opportunities of an international book exchange. Nowadays, the National Library carries out an international book exchange with 40 world's national libraries and other various organizations.

В годы независимости национальная Библиотека интегрировала в европейское и мировое информационное пространство, расширились ее непосредственные связи с библиотеками мира и возможности международного книжного обмена. Ныне Национальная Библиотека осуществляет международный книжный обмен с 40 национальными библиотеками мира и другими различными организациями.



Milli Kitabxana beş nüfuzlu beynəlxalq təşkilatın üzvüdür. Milli Kitabxana bu təşkilatların bütün beynəlxalq tədbirlərində yaxından iştirak edir.

Milli Kitabxananın üzv olduğu təşkilatlar:

İFLA (Kitabxana Assosiasiya və Təşkilatlarının Beynəlxalq Federasiyası);

CENL (Avropanın Milli Kitabxanalar konfransı);

LAE (Avrasiya Kitabxanaçılıq Assambleyası);

Türkçilli ölkələrin Milli kitabxana direktorları şurası;

Avrasiya Kitabxanaçılar Birliyi.

The National Library is an honorary member of the five prestigious international organizations.

The National Library is participating in all international events organized by them.

The National Library has membership in the following organizations:

IFLA (The International Federation of Library Associations and Institutions);

CENL (The Conference of European National Libraries);

LAE (Library Assembly of Eurasia);

The Board of Directors of National Libraries of Turkic-speaking countries;

The Eurasian Librarians' Association.

Национальная Библиотека – почетный член 5 солидных международных организаций.

Национальная Библиотека принимает участие во всех международных мероприятиях, проводимых ими.

Организации, членом которых является Национальная Библиотека:

IFLA (Международная Федерация Библиотечных Ассоциаций и Организаций);

CENL (Конференция Европейских Национальных Библиотек);

LAE (Евразийская Библиотечная Асамблея);

Совет директоров Национальных Библиотек тюркоязычных стран;

Объединение Библиотекарей Евразии





Milli Kitabxananın 2006—2103-cü illarda qarşılıqlı etməkdəsliq haqqında müqavilə imzaladığı ölkələr:

Within the period from 2006 up to 2013, the National Library has signed the treaty of mutual cooperation with the following countries:

Национальная Библиотека в период за 2006-2013 гг. заключила договор о взаимном сотрудничестве со следующими странами:

2008-ci ilin may ayından etibarən Azərbaycan Milli Kitabxanasının elektron məlumat bazası Avropa Elektron Kitabxanasına daxil edilmişdir ki, artıq oxucularımız Avropanın 50-dən artıq kitabxanasının fond və kataloqlarında axtarış aparmaq imkanına malidirlər.

Since May 2008, the electronic database of Azerbaijan National Library joined the European Digital Library. Thus, our readers gained the access to the funds and catalogs of more than 50 European libraries.

С мая 2008 года электронно-информационная база Азербайджанской Национальной Библиотеки подключилась к Европейской Электронной Библиотеке. Таким образом, наши читатели получили доступ к фондам и каталогам более чем 50 европейских библиотек.

The screenshot shows the homepage of the European Library website. At the top, there are language options: "Language: English (eng)". Below the header, there are tabs for "HOME", "COLLECTIONS", "LIBRARIES", and "ORGANISATION". Under "LIBRARIES", the "Azerbaijan" section is highlighted. It includes a small flag icon, the name "AZERBAIJAN", and a "Address, Access & Opening Hours" section. This section contains details about the M.F. Akhundov adlı Azərbaycan Milli Kitabxanası, including its address at Xaqani küçəsi 29, Baki, AZ1000, and its director, Karim Tahirov. There is also a thumbnail image of an open book labeled "EXHIBITION SPACE".

Qazaxstan Respublikası Milli Akademik Kitabxanası;  
Qırğızistan Respublikası Milli Kitabxanası;  
Avstriya Milli Kitabxanası;  
Çelyabinskii Vilayet Elmi Universal kitabxanası;

The National Academic Library of the Republic of Kazakhstan  
The National Library of the Republic of Kyrgyzstan  
The Austrian National Library  
The Universal Scientific Library of Chelyabinsk region

Национальная Академическая Библиотека Республики Казахстан  
Национальная Библиотека Республики Кыргызстан  
Национальная Библиотека Австрии  
Универсальная Научная библиотека Челябинской области



Türkiyə Cümhuriyyətinin Milli Kitabxanası;

Belarus Milli Kitabxanası;

Fransa Milli Kitabxanası;

Latviya Milli Kitabxanası;

"Latviya Akademik Kitabxanası"

Dövlət agentliyi;

Avstriya Milli Kitabxanası;

Misir Ərəb Respublikasının İslə-

dərəziye Kitabxanası;

The National Library of Turkey;  
The National Library of Belarus;

The National Library of France;

The National Library of Latvia;

The State Agency "Latvian

Academic Library";

The Library of Alexandria of the

Arab Republic of Egypt;

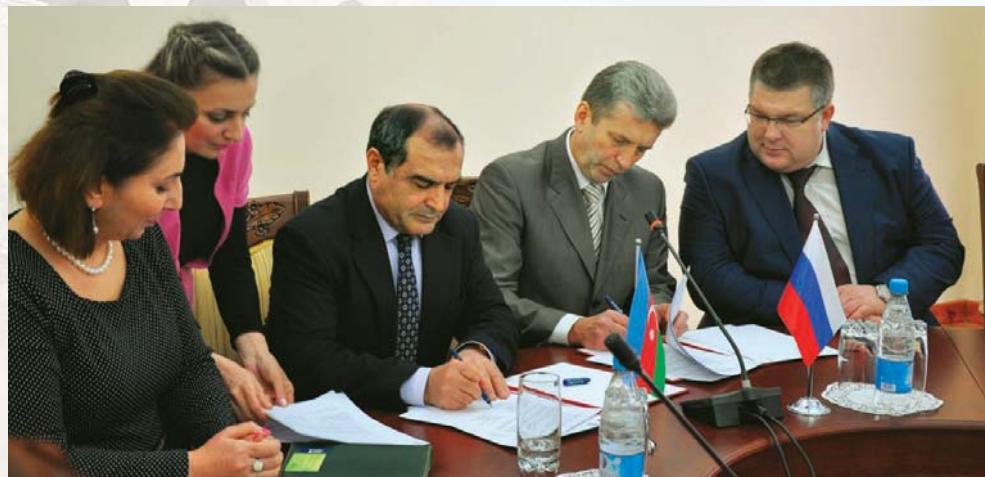
Национальная Библиотека Турции;  
Национальная Библиотека Беларусь;

Национальная Библиотека Франции;

Национальная Библиотека Латвии;

Государственное агентство "Латвийской Академической Библиотеки";

Александрийская библиотека Арабской Республики Египет;



Slovakya Milli Kitabxanası;  
İran İslâm Respublikasının Milli  
Kitabxanası və Arxivı;  
Niderland Milli Kitabxanası ara-  
sında;  
Əlişir Nəvai adına Özbəkistan  
Milli Kitabxanası;  
Suriya Ərəb Respublikası  
Əl-Əsəd Kitabxanası;

The National Library of Slovakia;  
The National Library and  
Archives of the Islamic Republic of  
Iran;  
The National Library of the  
Netherlands;  
The National Library of  
Uzbekistan named after Alisher  
Navoi;

Nacionalnaya Biblioteka Slovakiy  
Nacionalnaya Biblioteka i Arxiv  
Islamskoy Respubliki Iran;  
Nacionalnaya Biblioteka Nider-  
landov;  
Nacionalnaya Biblioteka im. Alisher-  
Nawoi Respubliki Uzbekistan;  
Biblioteka Al'-Assad Siriyiskoy  
Arabskoy Respubliki;



Estoniya Milli Kitabxanası;  
İsveç Milli Kitabxanası;  
Moldova Milli Kitabxanası;  
İordaniya Milli Kitabxana  
Departamenti;  
Rusya Dövlət Kitabxanası;  
Çexiya Respublikasının  
Milli Kitabxanası;  
Macaristan Milli Kitabxanası;  
Yunanistan Milli Kitabxanası;  
Polşa Respublikasının  
Milli Kitabxanası.  
Al-Assad National Library of the  
Syrian Arab Republic;  
The National Library of Estonia  
The National Library of  
Switzerland;  
The National Library of Moldova  
The Department of the National  
Library of Jordan;  
The Russian State Library;  
The National Library of the Czech  
Republic;  
The National Library of Hungary;  
The National Library of Greece;  
The National Library of the  
Republic of Poland.

Национальная Библиотека Эстонии  
Национальная Библиотека Швейца-  
рии;  
Национальная Библиотека Молдовы;  
Департамент Национальной Библио-  
теки Иордании;  
Российская Государственная Библио-  
тека;  
Национальная Библиотека Чешской  
Республики;  
Национальная Библиотека Венгрии;  
Национальная Библиотека Греции;  
Национальная Библиотека Респу-  
блики Польша.





Milli Kitabxananın keçirdiyi və iştirak etdiyi beynəlxalq tədbirlər

The international events held by the National Library

Международные мероприятия, проведенные Национальной Библиотекой









Son illərdə Azərbaycan Milli Kitabxanası – ölkənin baş kitabxanası respublikanın əsl mədəniyyət mərkəzinə, mədəni-kütləvi tədbirlərin, yeni kitabların təqdimat mərasimlərinin, kitab bayramlarının, müəlliflərlər oxucuların görüşlərinin keçirildiyi məkana çevrilib.

Eلا bir ay olmayıb ki, Milli Kitabxanada böyük bir tədbir keçirilməsin, ziyanlılar, ədiblər və kitabsevərlər burada toplaşmasın.

In recent years, Azerbaijan National Library, the main library of the Republic, has become a real cultural epicenter of the country, a reputable place of mass cultural events, meetings with writers, presentations of new literature and celebrations of book-related holidays.

We can proudly say that there has

never been a month of no cultural events or gatherings of writers,

representatives of the creative intelligentsia and simply lovers of Books and Knowledge at the National Library.

В последние годы Азербайджанская Национальная Библиотека – главнейшее книгохранилище республики – превратилась в настоящий культурный центр страны, достойное место проведения массовых культурных мероприятий, встреч с писателями, презентаций новой литературы и праздников книги.

Не было еще ни одного месяца, когда в Национальной Библиотеке не проводилось бы какое-либо культурное мероприятие, не собирались бы писатели, представители творческой интеллигенции, и, просто, любители Книги и Знания.









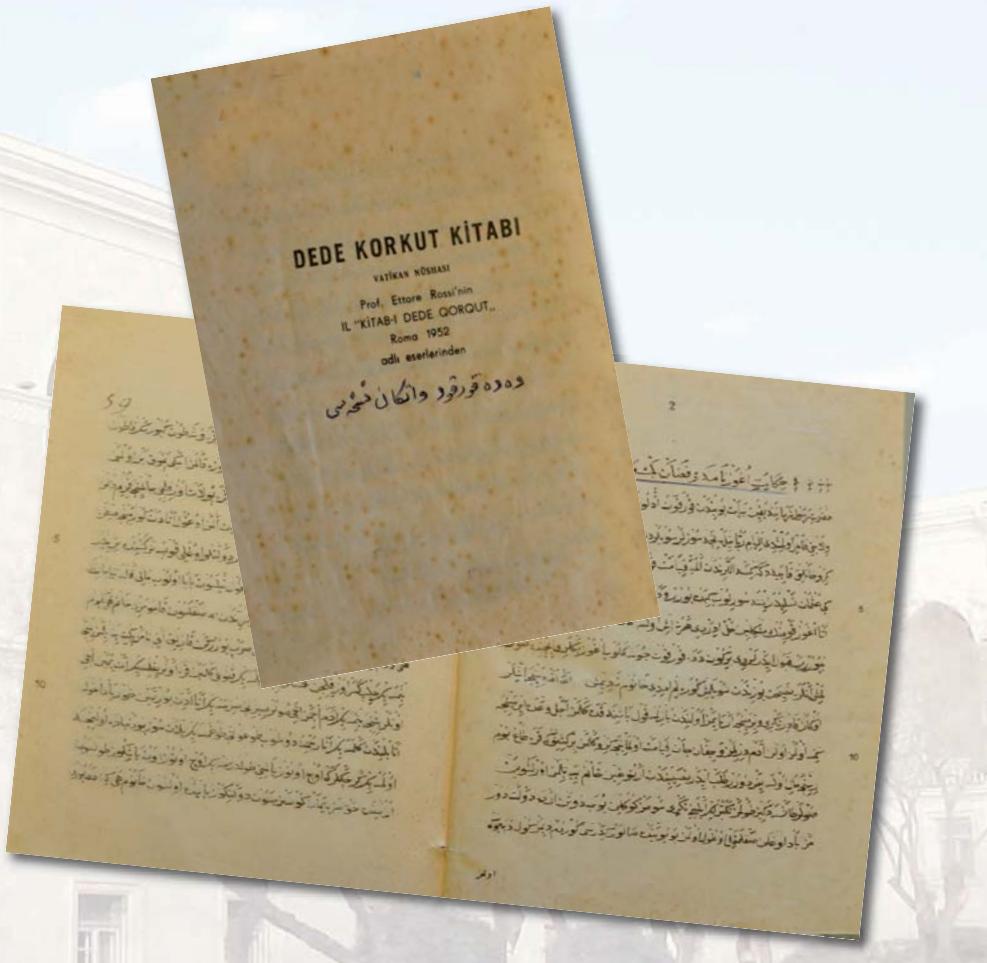
Milli Kitabxanada Azərbaycan kitab mədəniyyətinin ilk nümunələri – daşbasma üsulu ilə çap olunmuş və ilk çap kitabları, XIX əsrin dövri matbuat nümunələri toplamışdır. Şöbədə dünyanın 20-a yaxın dilində ən qədim kitablar, müxtəlif elm sahalarına aid fundamental tədqiqat əsərləri, qiymətli sərgü adəbiyyatı qorunub saxlanılır. Miniatür kitab kolleksiyası, nəfis tərtibatlı kitab nüsxələri oxucularda böyük maraq doğurur.

В Национальной Библиотеке собраны первые образцы азербайджанской книжной культуры – литографические книги и первые печатные издания, периодическая печать XIX века. В отделе хранятся старинные книги, фундаментальные исследовательские работы по различным областям знания, ценные и редкая литература почти на 20 языках мира. Коллекция миниатюрной книги, искусно составленные экземпляры постоянно привлекают внимание читателей.



Kitabi-Dədə-Qorqud əla lisani-taipey-i-oğuzan. Türk dünyasının möhtəşəm abidəsi. Bir müqəddimə, 12 boydan ibarət dastan. Drezden Kral kitabxanasında saxlanılan əlyazmanın fotofaksimili. Ərəb əlifbasında.

Китаби Деде-Коркут аль лисани-тайфей-огузан. Величайший литературный памятник тюркского мира. Дастан из 12 глав со вступлением. Фотофаксимиле рукописи, хранящейся в Дрезденской Королевской Библиотеке. Текст на арабской графике.



Kitabi-Dədə Qorqud. Bir müraciət  
dimə, 6 boydan ibarət dastan.  
Vatikan kitabxanasında saxlanılan  
əlyazmanın fotofaksimilesi. Ərəb  
əlifbasında.

Book of Dede-Korkut. Dastan consists of 6 chapters including introduction. Photo facsimile manuscript kept in the Vatican Library. The text in Arabic script.

Китаби Деде-Коркут. Дастан из 6 глав со вступлением.  
Фотофаксимиле рукописи, хранящейся в Библиотеке Ватикана.  
Текст на арабской графике.



Leylaxanım. Divan. Qahirə. 1844.  
Kitab nəfis tartibata malikdir.  
Daşbasma. Ərəb əlifbasında.

Leyla khanum. Divan. Cairo, 1844.  
Artfully decorated book. Lithography,  
the Arabic script.

Лейлаханым. Диван. Каир, 1844.  
Книга искусно оформлена. Лито-  
графия, арабская графика.



Füzuli və Nəbatı. Divan. Təbriz,  
1849. Daşbasma. Ərəb əlifbasında.

Fuzuli and Nabati. Divan. Tabriz,  
1849. Lithography, the Arabic  
script.

Физули и Набати. Диван. Тебриз,  
1849. Литография, арабская гра-  
фика.



Divan-Nəfi. Qəzəllər. 1852.  
Daşbasma. Ərəb əlifbasında

Divan-Nephi. Ghazels'. 1852.  
Lithography, the Arabic script.

Диван-Нефи. Газели. 1852. Лито-  
графия, арабская графика.



Əttar Fəridəddin. Məntiqütteyr.  
("Quşların səhbəti"). 1857. Daşbasma,  
ornamentlərlə bəzədilmiş. Ərəb  
əlifbasında.

Attar Pharidaddin. Mantigutteyr.  
("Conversation of the birds") 1857. Ornament lithography, the Arabic  
script.



Füzuli. Leyli və Məcnun. Təbriz,  
1858. Daşbasma. Ərəb əlifbasında.  
Rəngli miniatür təsvirləri.

Book of Fuzuli and Nabati. Tabriz,  
1858. Lithography decorated with  
ornaments of Nabati, the Arabic  
script.

Физули. Лейли и Меджнун. Тебриз,  
1858. Литография, араб-  
ская графика. Иллюстрирована  
цветными миниатюрами.



Divani-Bagi. 1860. Daşbasma, ornamentli. Ərəb əlifbasında.

Divani-Bagi. 1860. Ornamentli lithography, the Arabic script.

Дивани-Баги. 1860. Орнаментированная литография, арабская графика.

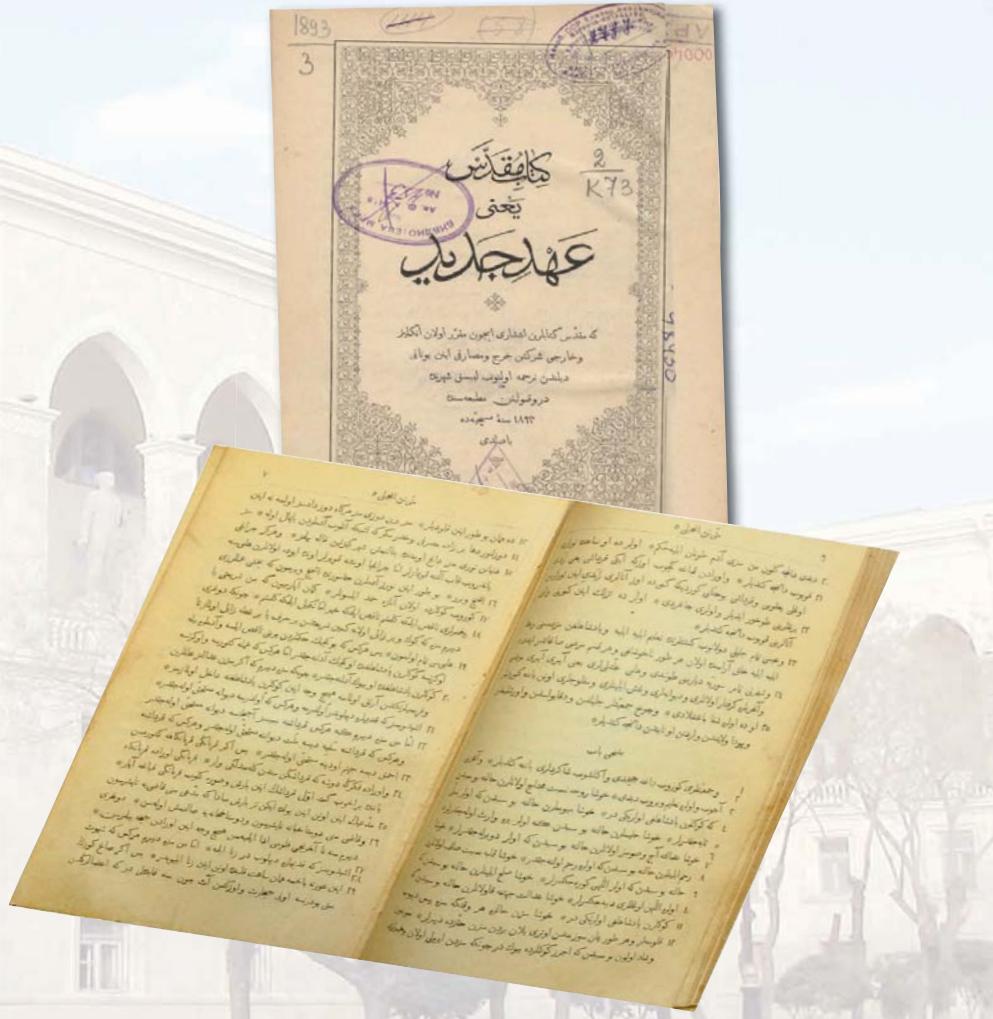


Kitabi müqəddəs-əhd-i-ətiq. Leypsiy, 1891. Azərbaycan dilində.



مقدس کتابلار ائتمارى ایجyon ائکلار و خارجى  
شirkətin Xərç و نصارى این عربى و گلگان  
Dilelibdin ترجمه اولوب ایقى شیرىه  
دروغولىت مطعمسىسى  
سنة ١٨٩١  
باصلدى

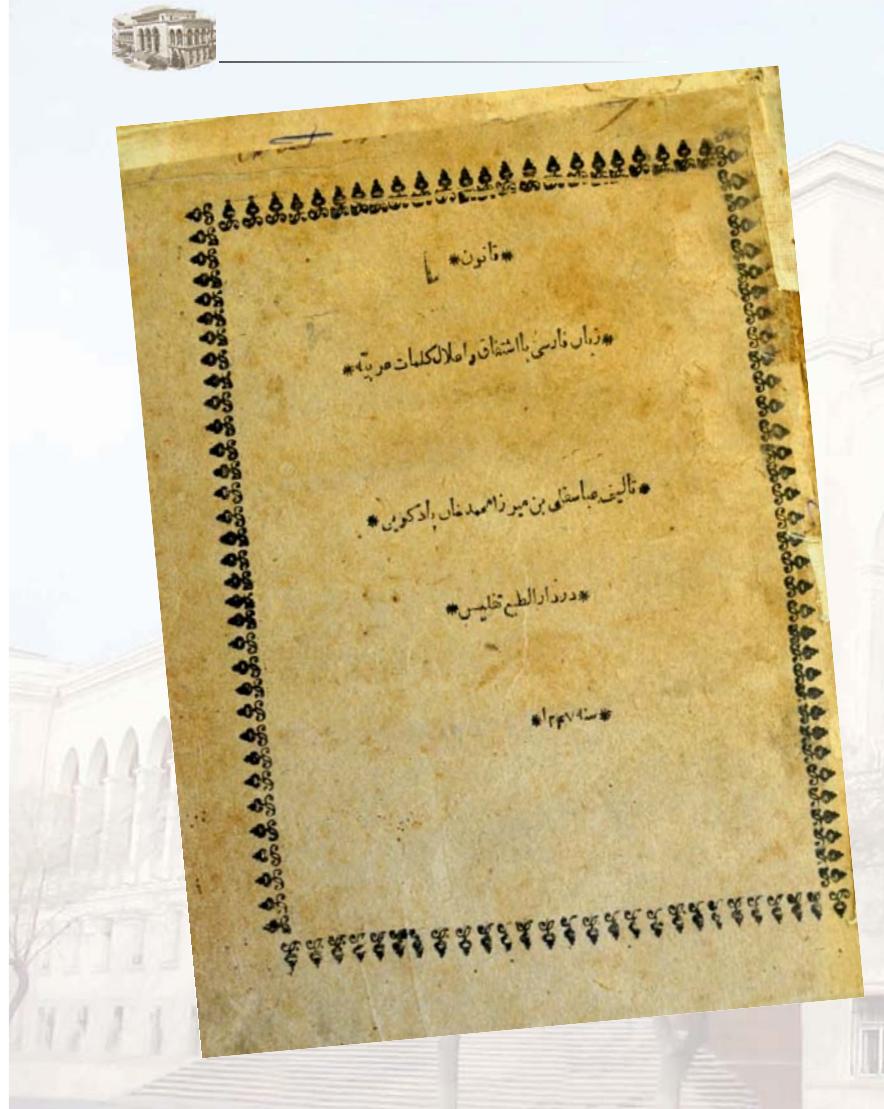
Китаби мугаддас-аҳди-атиг. Лейпциг, 1891. На азербайджанском языке.



Kitabi müqəddəs-Əhdi Cədidi. Leyp-  
siq, 1893. Azərbaycan dilində.

Kitabi mugaddas-akhdi-djadid. 1983.  
Leipzig. In Azerbaijani language.

Kitabı mugaddas-ahdi-djadid.  
Лейпциг, 1893. На азербайджан-  
ском языке.



Bakixanov Abbasqulu Ağa. Qanuni-  
Qudsı. Tiflis, 1831, fars dilində. Kitab  
müəllifin sağlığında nəşr edilib.

Abbasqulu Agha Bakikhanov.  
Ganuni-Gudsi, Tbilisi, 1831, in Persia  
language. Lifetime edition.

Аббасгулу Ага Бакиханов. Гануни-  
Гудси. Тифлис, 1831, на фарси.  
Прижизненное издание.



Vəhəbi Şeyx Xəyyam. Kənzülmüftah, 1868. Daşbasma, arəb əlifbasında, ornamentli.

Vahabi Sheikh Khayam. Kenzulmuptah, 1868. Ornament lithography, the Arabic script.

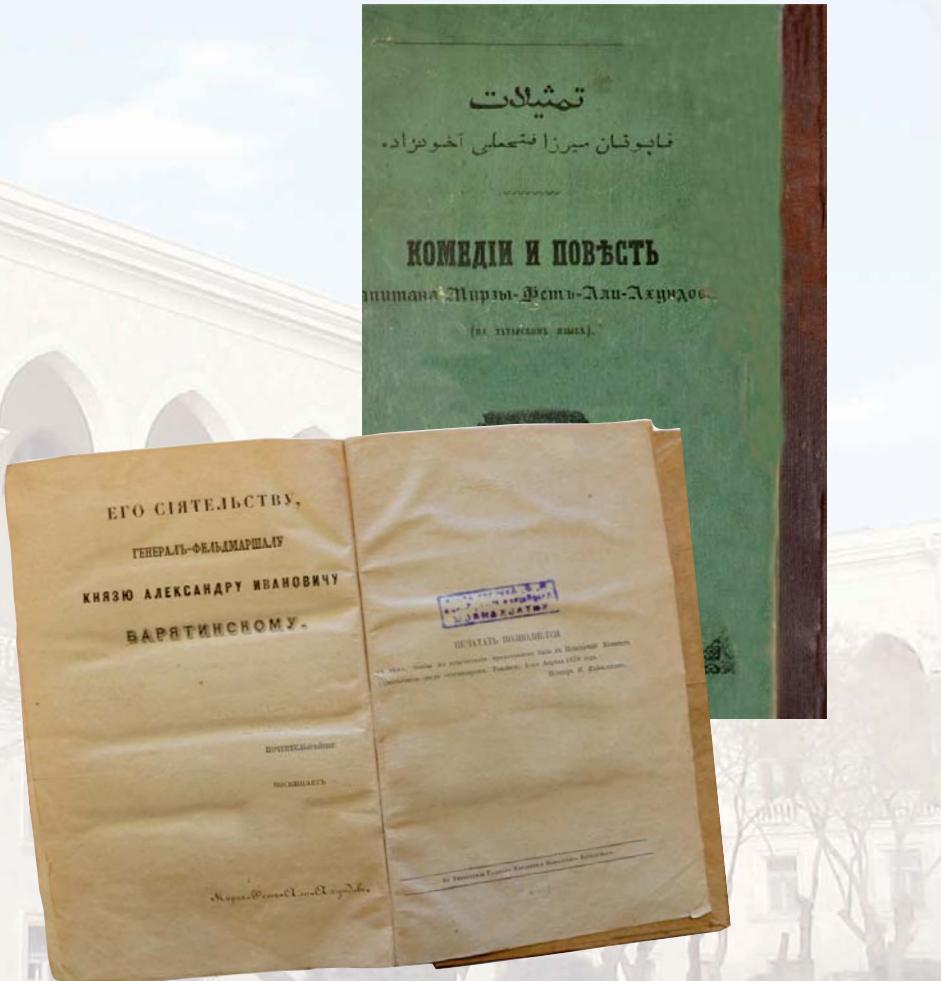
Vahabi Şeyh Xayim. Kənzülmüftah, 1868. Орнаментированная ли- тография, арабская графика.



Mirza Fətəli Axundovun komedi- yaları. Tiflis, 1853. Rus dilində.

Mirza Fatali Akhundov's comedies. Tbilisi, 1853. In Russian language.

Комедии Мирзы Фатали Ахундова. Тифлис, 1853. На русском языке.



Axundov Mirza Fətəli. Təmsilat. Tiflis, 1859–1860. Kitab müəllifin sağlığında ərəb əlifbasında nəşr edilib.

Akhundzade Mirza Fatali. Comedies and plays. Tiflis, 1859–1860

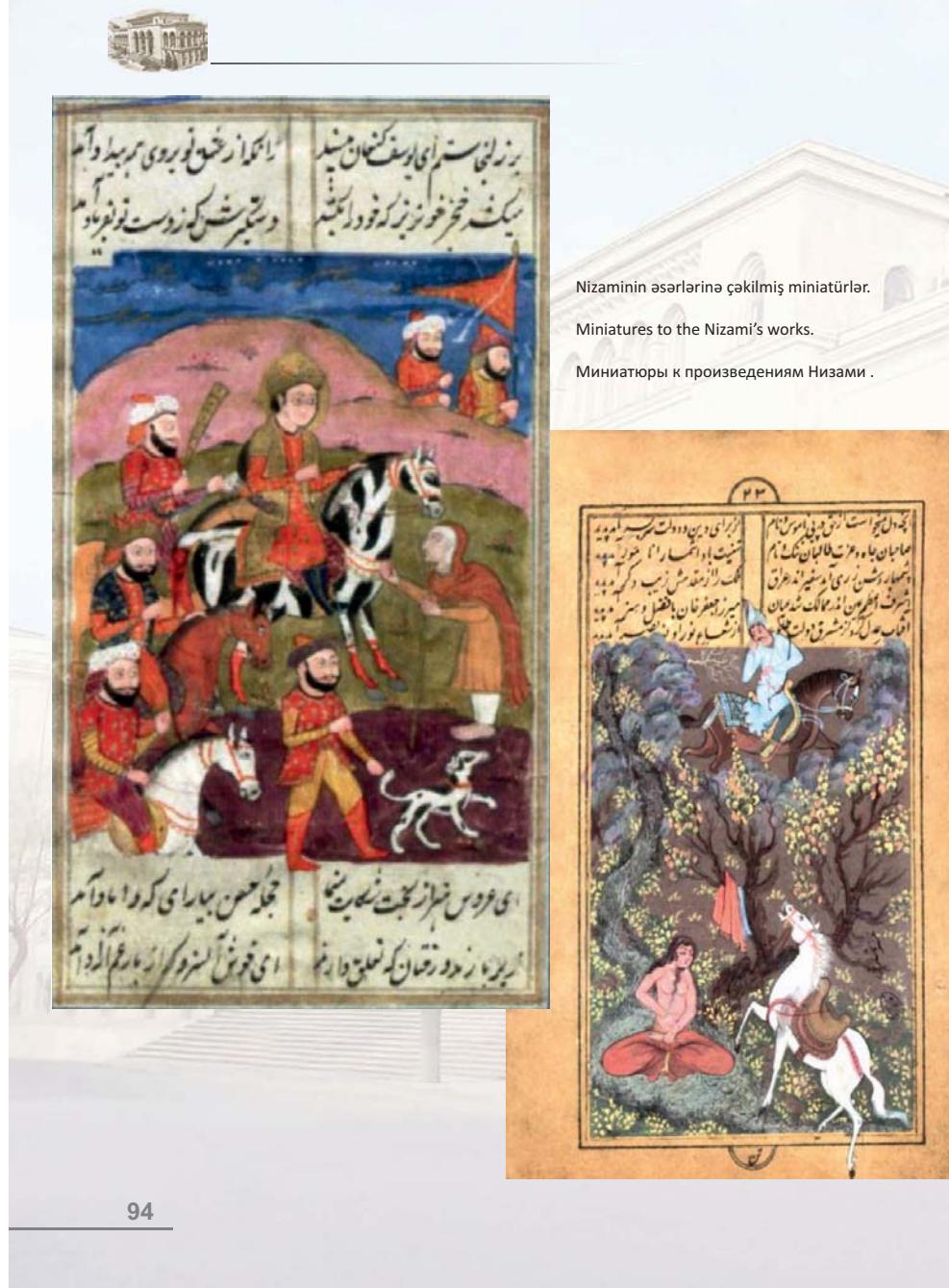
Aхундов Мирза Фатали. Комедии и поэмы. Тифлис, 1859–1860. Принадлежащее издание, арабская графика.



Nizami Gəncəvi. Xəmsəyi Nizami. Tehran, 1883. Fars dilində. Kitab nəbatı ornamentlərlə bəzədilmişdir.

Nizami Ganjavi. Nizami's Khamsa. Tehran, 1883, in Persian language. Book decorated with ornaments of Nabati.

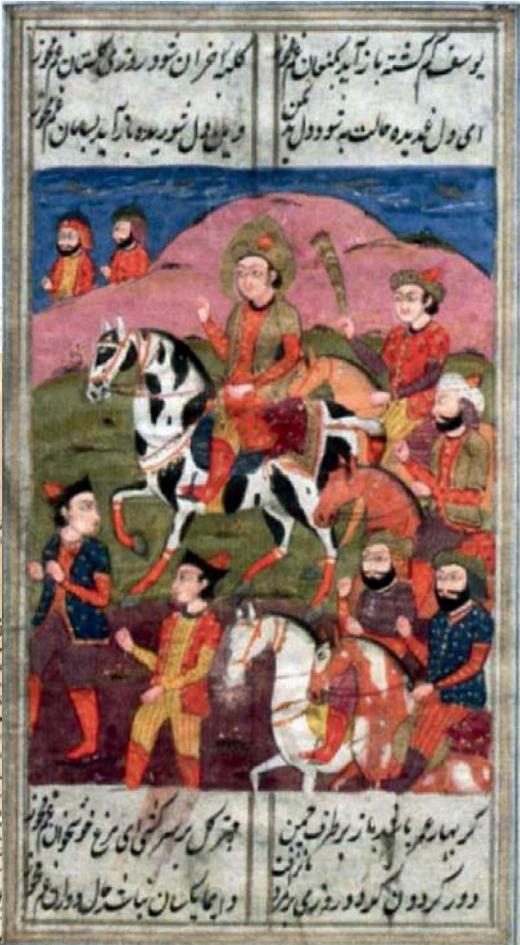
Nizami Gəndjevi. Xəmse Nizami. Təqəran, 1883. Na farsci. Kniga ukrashena ornamentom nabati.



Nizaminin əsərlərinə çəkilmiş miniatürələr.

Miniatures to the Nizami's works.

Миниатюры к произведениям Низами .



Fuzuli. Divani-mövlana Füzuli maa Leyli-Mäcnun. Daşkend, 1889. Daşbasma, ərəb əlifbasında, ornamentli.

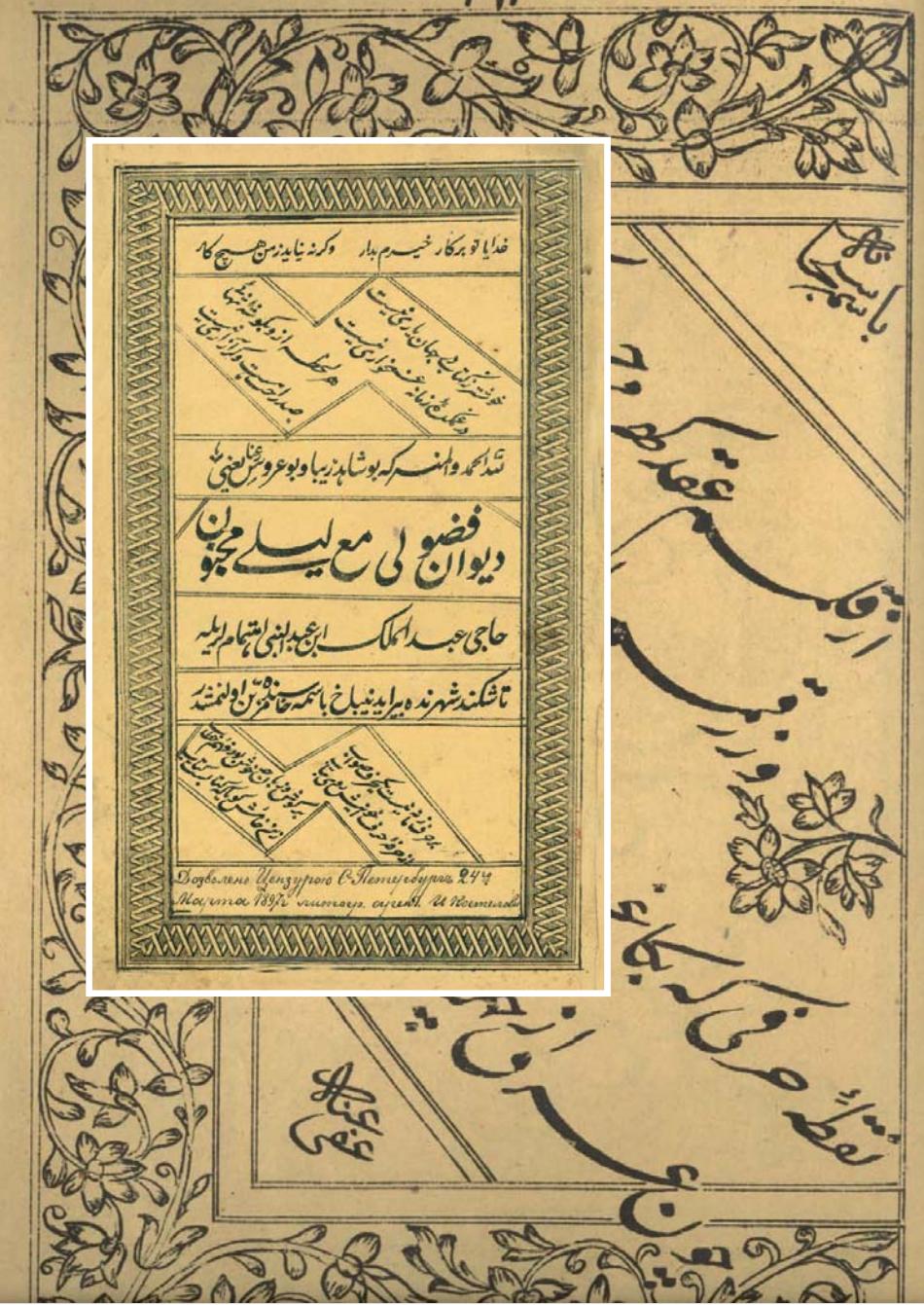
Fuzuli. Divani-movlana Fuzuli maa Leyli-Medjnun. Tashkent, 1889, Ornament lithography, the Arabic script.

Физули. Дивани-мовлана Физули маа Лейли-Меджнун. Ташкент, 1889, орнаментированная литография, арабская графика.



Füzuli. Külliyyati-Füzuli. Daşkənd, 1893. Ərəb, fars, türk dilində şeirlər, qəzəllər, qəsidiyələr, "Bəngü-badə" əsəri və "Leyli və Məcnun" poeması.

Fuzuli. Kulliyati-Fuzuli. Tashkent, 1893. In Arabic, Persian and Turkish languages. Poems, ghazels, kasids, "Bengü-Bade", "Leyli and Majnun" poem.



خدا او بکار خیسیدهاد و کندناییدهونچ که

میخواستند بجهان بگزینند  
وچکشند چنانچه خواستند  
محله از گذشت کار از از دست

لند کند و افسر کرد پوشید زیبا و عروغ شان بینی

**فِضْوَلِي مَعْلِيْلِ مَجْنُونِ**

حاجی جب امکان ایشیدنی ایتمام راید

تاخنند شهند بیراینیبلان با نکه خاچنون او نمند

میخواستند که شاهزاده ایشیدنی خواستند  
که شاهزاده ایشیدنی خواستند  
که شاهزاده ایشیدنی خواستند

با خوده لیلی و ماجنون فخری  
با خوده لیلی و ماجنون فخری

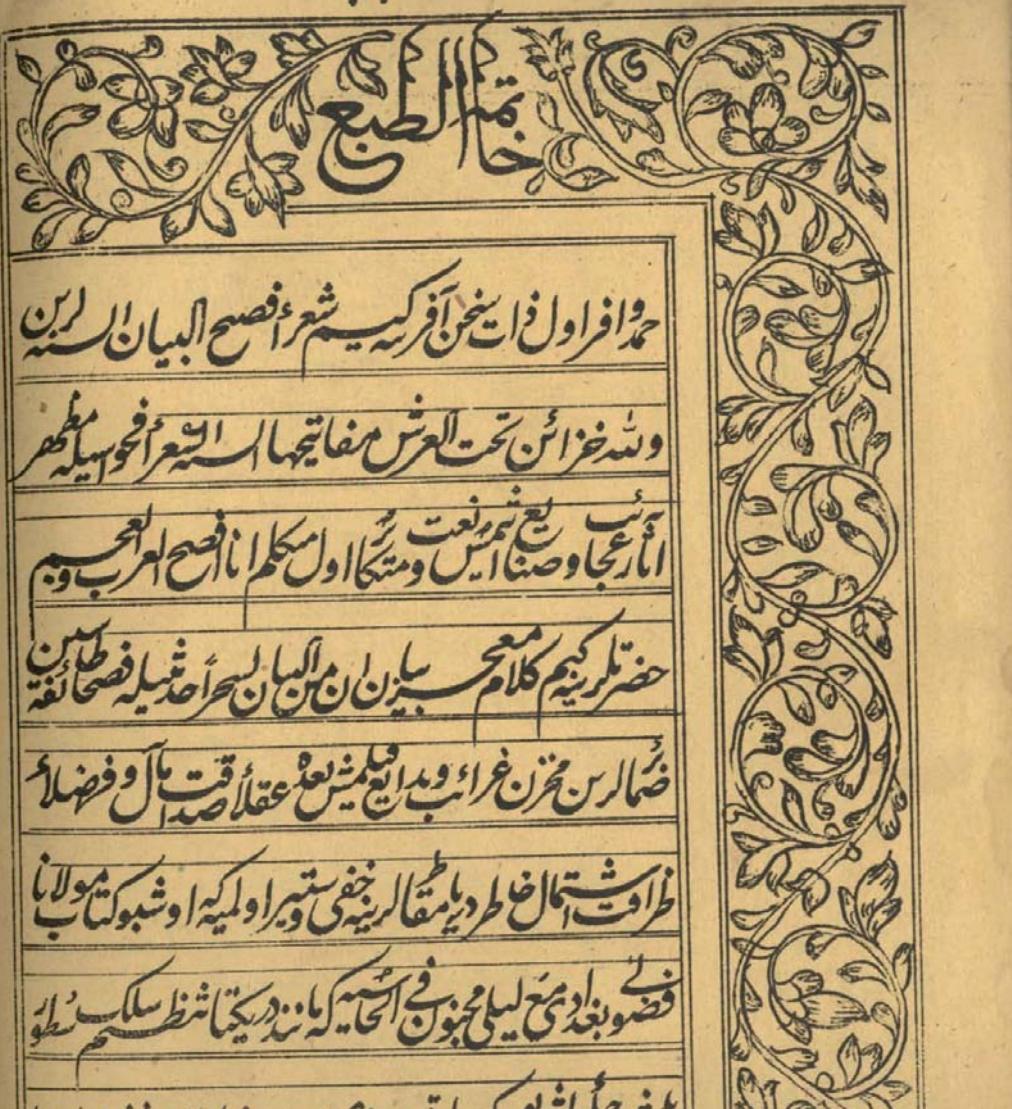
با خوده لیلی و ماجنون فخری  
با خوده لیلی و ماجنون فخری

با خوده لیلی و ماجنون فخری  
با خوده لیلی و ماجنون فخری

با خوده لیلی و ماجنون فخری  
با خوده لیلی و ماجنون فخری

با خوده لیلی و ماجنون فخری  
با خوده لیلی و ماجنون فخری

با خوده لیلی و ماجنون فخری  
با خوده لیلی و ماجنون فخری



Divani-Füzuli maa Leyli və Məcnun. Daşkənd, 1897. Ornamentli, ərab alifbasında, daşbasma.

Divani Fuzuli maa Leyni and Majnun. 1897. Tashkent. Ornament lithography, the Arabic script. Publisher: Hadji Abdul Melik

Дивани-Физули мaa Лейли и Меджнун. Ташкент, 1897. Орнаментированная литография, арабская графика. Издатель.



Ü.Hacıbəyov. Mətbuatda müstəməl siyasi, hüquqi, iqtisadi və əsgəri sözlərin türk-rusi və rusi-türk lügəti. Bakı, 1907.

U.Hajibeyov. Turkish-Russian and Russian-Turkish dictionary of political, legal, economic, and military terms in the press. Bakı, 1907.

U.Gadžibekov. Turecko-russkiy i russko-turetskiy slovar' politicheskikh, yuridicheskikh, ekonomicheskikh i voennikh terminov v pechati. Bakı, 1907.

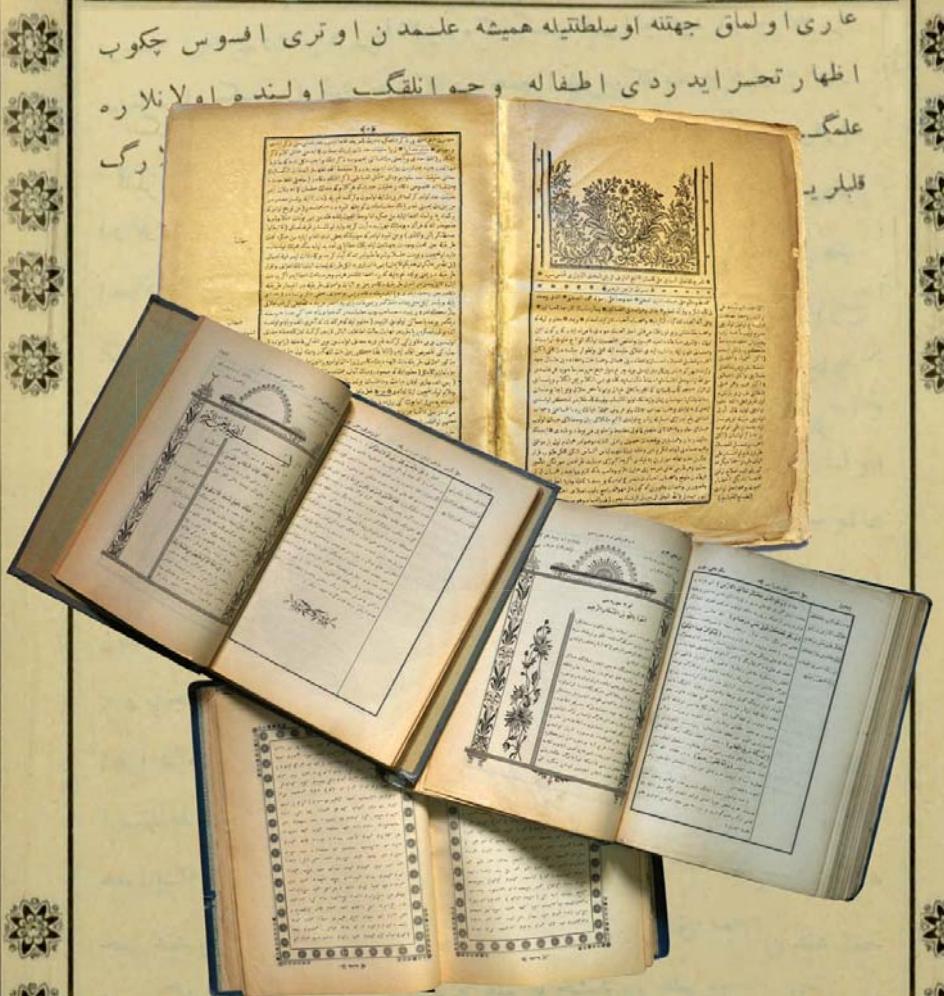


Rusca-türkcə lügət. Redaktoru R.Axundov. Bakı, 1928–1929. Latin qrafiyasında.

Russian-Turkish dictionary. Editor R.Akhundov. Baku, 1928–1929. Roman script.

Русско-турецкий словарь. Редактор Р.Ахундов. Баку, 1928–1929. Латинская графика.





Mircəfər Ələvi. Kitab-i-kashfūl-həqayiq: tafsırı-qurani-şarif. Bakı, 1904–1906. Türki-Azərbaycan dilində. 1904.

Mirdjaphar Alevi. Kitab-i-kashfūl-khagayig: tafsırı-qurani-şarif. Bakı, 1904–1906.

Мирджафар Алеви. Китаб-и-кашфул-хагайиг: тафсири-гурани-шариф. Баку, 1904–1906. На тюркско-азербайджанском языке.



Firdovsi Əbdülgasim Həsən ibn Tusi. Müsəvvər Rüstəm və Söhrab: Fars dilində, nəzəm yazılmış Şahnameyi Firdovsidən türk-Azərbaycan dilinə nəzmən nəql olunubdur. Tiflis, 1908. Kitabda alman rəssamı Rotterin çəkdiyi 8 ədəd rəngli şəkil verilmişdir.

Ferdowski Abdulgasim Hasan ibn Tusi. Rustam and Zhohrab: verse translation of Ferdowski's Shahname from Farsi into Turkish-Azerbaijani languages. Tbilisi, 1908. The book is illustrated with eight colored drawings by German artist Rotter.

Фирдоуси Абдулгасым Хасан ибн Туси. Рустам и Сохраб: стихотворный перевод поэмы Фирдоуси Шахнаме с фарси на тюркско-азербайджанский язык. Тифлис, 1908. Книга иллюстрирована восемью цветными рисунками немецкого художника Роттера.



سیداب وکر و آفرید



رسالة دراسية



Müctəhidzadə Məmmədəga Qarabağı. Riyazıl aşiqin. İstanbul, 1910. Ərəb əlifbasında. Təzkirədə XVIII-XIX əsr Qarabağ Şairlərinin tərcüməyi-halı və əsərlərindən nümunələr toplanmışdır.

Mujtahizade Mamedagha Garabaghi. Riyazhul-ashighin. Istanbul. 1910. Arabic script. Anthology presents biography and excerpts from Karabakh poets works of XVIII–XIX centuries.

Муджтахизаде Мамедага Гарабаги. Рийазул-ашыгын. Стамбул, 1910. Арабская графика. В антологии представлены биографии и отрывки из произведений карабахских поэтов XVIII–XIX веков.



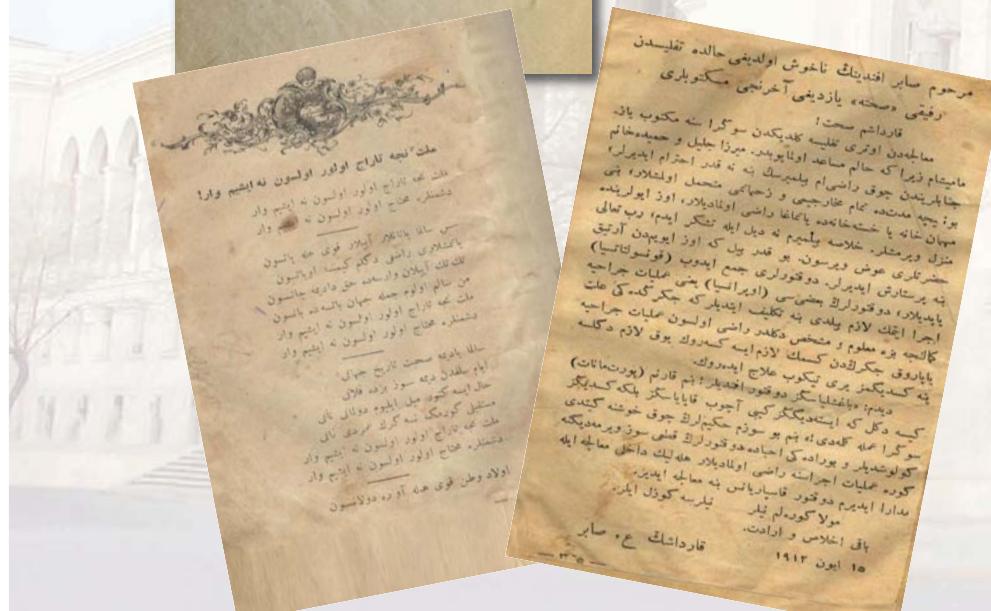
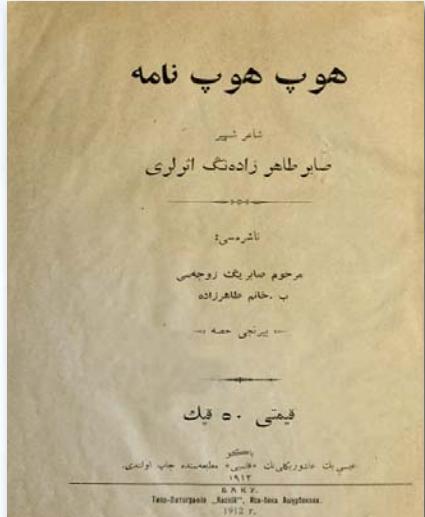
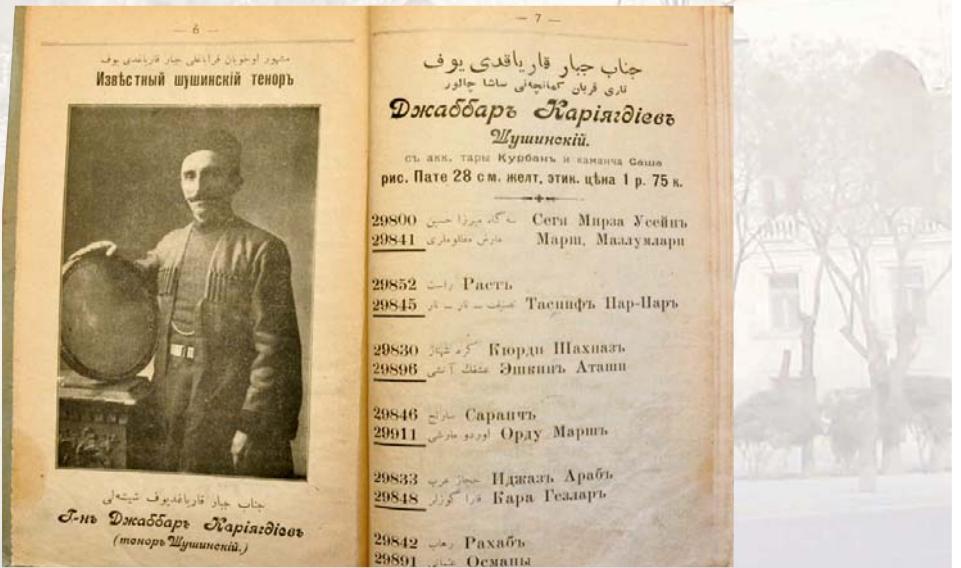
حدیث کلستان مرغ بین را در خان آورد  
غیرم از وطن حریق مکوئیدم مکوئیدم



Məhşur Qafqaz xanəndələrinin ən gözəl Asiya havacatları patifon plastinkalarının siyahısı. Bakı, 1913. Ərəb əifbasında Azərbaycan və rus dillərində.

Famous singers of the Caucasus with musical accompaniment by the finest accompanists of Asia: a list of gramophone records. Baku, 1913. Arabic script. In Azerbaijani and Russian languages.

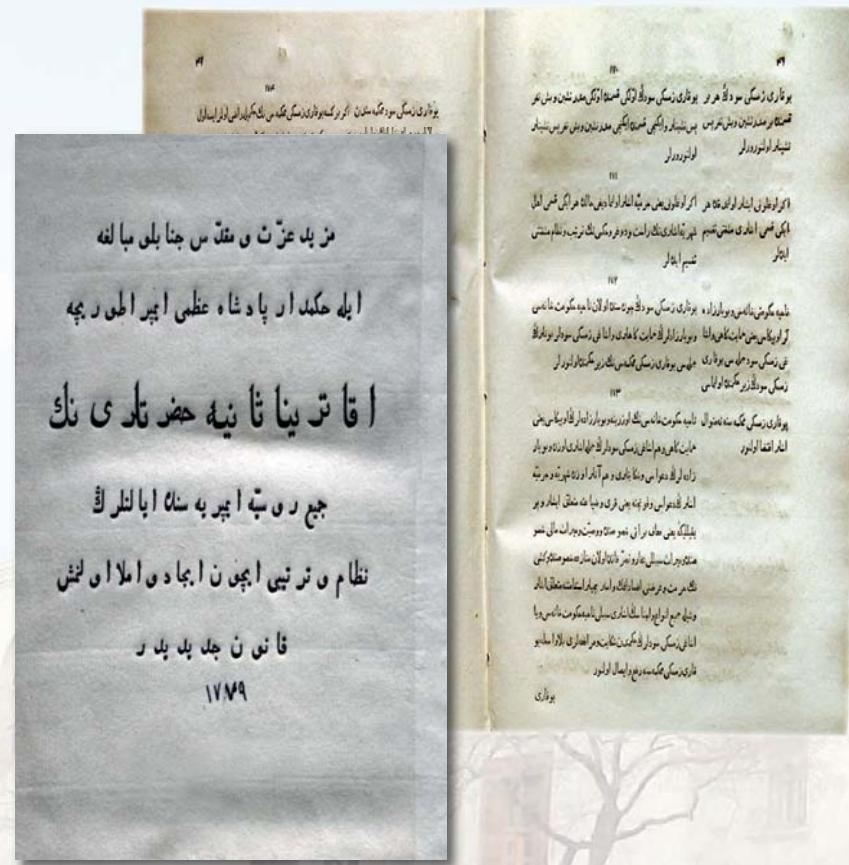
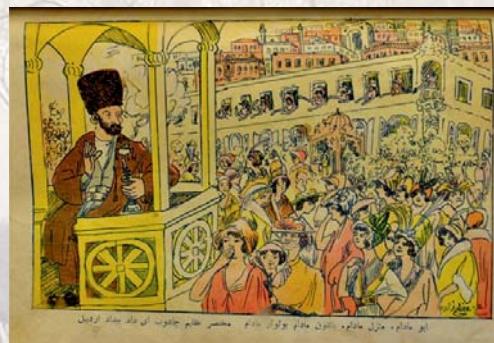
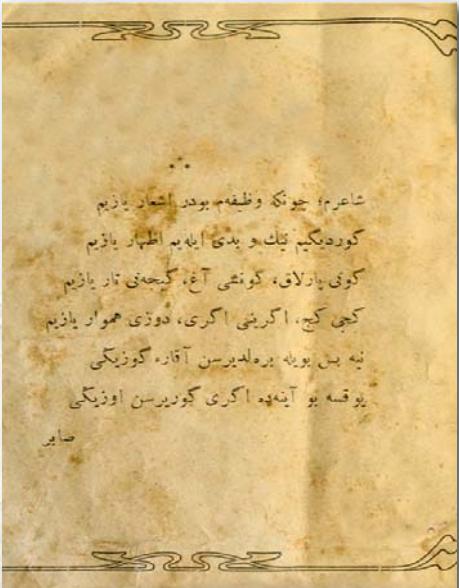
Знаменитые ханенде Кавказа в музыкальном сопровождении лучших аккомпаниаторов Азии: перечень патефонных пластинок. Баку, 1913. Арабская графика. На азербайджанском и русском языках.



Mirzə Ələkbər Sabir. Hophopnamə. Bakı, 1914. Müqəddimə: Abbas Səhhət, rəssam Əzim Əzimzadə. Kitabda Abbas Səhhətin Sabir haqqında yazdığı tərcüməyi-hal və şairin Abbas Səhhətə yazdığı axırıncı məktubu dərc olunub.

Mirza Alakbar Sabir. Hophopname. Baku, 1914. Keynote speech: Abbas Sahhat, artist Azim Azimzade. The book contains: a biography of Sabir, written by Abbas Sahhat and the last letter of the poet addressed to Abbas Sahhat.

Мирза Алекпер Сабир. Хопхопнаме. Баку, 1914. Вступительное слово: Аббас Саххат, художник Азим Азимзаде. В книге приводятся: биография Сабира, написанная Аббасом Саххатом, и последнее письмо поэта Аббасу Саххату.



"Məzidi-izzət və müqəddəs cənabu mübaliqə ilə hökmədari-padşahi - əzəmi - imperatorica Yekaterina Saniyə Həzrətlərinin cami Rusiya İmperiyasında əyalətlərin nizam və tərtibi üçün icad və imla olunmuş Qanuni-Cədiddir" – Azərbaycan dilində əski əlifba ilə çıxan ilk çap kitablarından biri. 1779.

Decrees of respected Sovereign Grand Empress Catherine the All-Russian autocrat. Mandate of the governor and the magistrates, and their mates, in which they must act. – One of the first books in Arabic script, published in Azerbaijan, 1779.

Указы всепрестольной империи великия государыни императрицы Екатерины Алексеевны самодержицы всероссийской. Наказ губернаторам и воеводам, и их товарищам, по которому они должны поступать. – Одна из первых книг, на арабской графике, на азербайджанском языке, 1779.

Sultan Məcid Qənizadə. Tülkü və çaq-çaq bəy. 1896. Ərəb əlifbasında.

Sultan Majid Ganizade and Chak-chak bey. 1896. Arabic script.

Султан Меджид Ганизаде. Лиса и Чак-чак бек. 1896. Арабская графика.



## DÖVRİ MƏTBUAT KOLLEKSİYASI PERIODICAL PRESS COLLECTION КОЛЛЕКЦИЯ ПЕРИОДИЧЕСКОЙ ПЕЧАТИ





1920-ci ilə qədər Azərbaycanın müxtəlif şəhərlərində, eyni zamanda Tiflisdə, Haştrəxanda və Orta Asiyada Azərbaycan dilində təxminən 97 adda qəzet nəşr edilmişdir.

Nearly 97 newspapers in Azerbaijani were published in different cities of Azerbaijan, as well as in Tiflis, Astrakhan and Middle Asia until 1920.

Do 1920 года в различных городах Азербайджана, а также в Тифлисе, Астрахани и Средней Азии издавалось примерно 97 газет на азербайджанском языке.



1875-ci il iyulun 22-də məşhur "Əkinçiy" qızəti nəşr olunmağa başlandı. Təbiətşunas alim, yorulmaz marifətparvar Həsən bəy Zərdablı Məlikovun nəşr etdiyi "Əkinçiy" Azərbaycan demokratik mətbuatının möhkəm bünövrəsini qoymuş. "Əkinçiy" ictimai fikrin daha da canlanmasına sabab oldu. Qəzətin sahifələrində siyasi, iqtisadi, ictimai, ədəbi məsələlərə dair bir sıra mühüm problemlər irəli sürürlər, qabaqcıl mütəraqqi ideyalar təhlil edilirdi.

The first issue of a popular newspaper "Akinchy" ("The Sower") was printed in July 22, 1875. Published by a renowned scientist and hardworking scholar Hassan-bey Zardabi Malikov, the newspaper "Akinchy" initiated democratic press in Azerbaijan. "Akinchy" awakened and encouraged democratic thinking in the country. The newspaper put forward political, economic, social and literary issues of the time; publicized leading progressive ideas.

22 июля 1875 года вышел в свет первый номер знаменитой газеты «Экинчи» («Сеятель»). Издаваемая видным ученым-историком и неутомимым просветителем Гасан-беком Зардаби Меликовым, газета «Экинчи» положила начало демократической печати в Азербайджане. «Экинчи» пробудила демократическую мысль в стране, вдохнула в нее новые силы. На страницах газеты выдвигались актуальные для того времени политические, экономические, общественные и литературные вопросы, пропагандировались передовые, прогрессивные идеи.

Ziya, 1879. Sonralar "Ziyayı-Qafqaziyyə" adı ilə çıxmışdır.

Ziya, 1879. Later published as "Ziyayi-Kafkaziyya"

Зия, 1879. Впоследствии издавалась под названием «Зияй-Гафгазийя»



115



Kəşkül, 1883-1891.

Keshkul, 1883-1891

Кашкуль, 1883-1891



Kaspi, 1881-1919

Caspi, , 1881-1919

Каспий, 1881-1919



Şərqi-rus, 1903-1905.  
Shergi-rus, 1903-1905.  
Шарги-рус, 1903-1905



116



Həyat, 1905-1906.

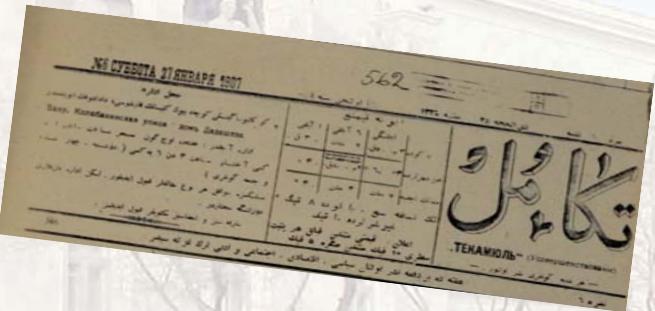
Hayat, 1905-1906.

Хаят, 1905-1906.

Irşad, 1905-1908.

Irshad, 1905-1908.

Иршад, 1905-1908.



Təkamül, 1907

Tekamul, 1907

Текамюль, 1907



İttifaq, 1908.

Ittifag, 1908.

Иттифаг, 1908.



Tərəqqi, 1908

Teregi, 1908

Тарэгги, 1908



Yeni həqiqət, 1910-1911.

Yeni hagigat, 1910-1911.

Ени хагигат, 1910-1911.



Sədayi-həqq, 1912-1915.

Sadai-hagg, 1912-1915.

Садай-хагг, 1912-1915.

Yeni İrşad, 1912.

Yeni Irshad, 1922.

Ени Иршад, 1912.



Iqbali, 1912-1914.

Iqbal, 1912-1914.

Игбал, 1912-1914.



Açıq söz, 1915-1918.

Achig soz, 1915-1918.

Açyq сөз, 1915-1918.



Milli Kitabxana ilda 300 adda qəzetlə öz oxucularına xidmət edir

Every year, the National Library makes 300 newspapers available for the readers.

В год Национальная Библиотека предоставляет в пользование своим читателям 300 газет.



121

## JURNAL KOLLEKSİYASI

## JOURNAL KOLLECTION

## ЖУРНАЛЬНАЯ КОЛЛЕКЦИЯ



# مَلَّا نَصِيدَنْ

آپريل

Цъна 12 к.



Birinci rus inqilabının yetirmesi olan "Molla Nasreddin" jurnalı Azərbaycan mətbuatının ilk nümunəsidir. XX əsrin avvəllərindəki Azərbaycan ədəbiyyatı və mətbuatının inkişafında "Molla Nəsrəddin" jurnalı misilsiz rol oynayır. Xəlqilik, realizm "Molla Nəsrəddin"in ardıcıl suradə yeritdiyi siyaset idi. Təhlükə etdiyi fikirlərin mütəəqqi mahiyəti, əslubunun canlı, məzəli, sədə, məraqı olması sayında xalqın sevimli jurnalı olmuşdur. Redaktor və nasiri C.Məmmədquluzadə (1906-1931).

In the result of the first Russian revolution the first sample of the magazine press "Molla Nasreddin" appeared in Azerbaijan. At the beginning of the XX century, "Molla Nasreddin" played an essential role in the development of the Azerbaijani literature and press. Honesty and reality of the presented events were the main principle of the magazine. Publicity of the progressive ideas, lively and figurative language made the magazine incredibly popular among people. Its editor and publisher was Jalil Mammadguluzadeh (1906-1931).

В период первой русской революции появился журнал «Молла Насреддин» - первый образец журнальной печати Азербайджана. В начале XX века «Молла Насреддин» играл основную роль в развитии азербайджанской литературы и печати. Правдивость, реализм отражаемых событий были главным принципом журнала. Пропаганда прогрессивных идей, живой, образный языки сделали журнал необыкновенно популярным в народной среде. Редактором и издателем его был Джалил Мамедкулизаде (1906-1931).



Dəbistan, 1906-1908.

Debistan, 1906-1908.

Дабистан, 1906-1908.



Rəhbər, 1906-1907.

Rehber, 1906-1907.

Рахбарь, 1906-1907.



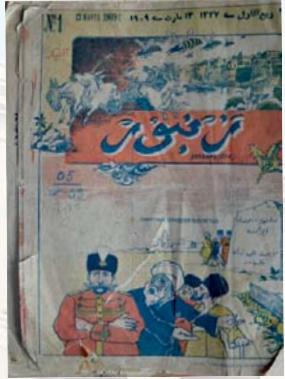
Füyuzat, 1906-1907.

Fuyuzat, 1906-1907

Фэюзать, 1906-1907.



Demokratik mətbuat orqanlarının  
mühüm bir qismi satirik jurnallar  
dan ibarət idi.



Zenbur, 1909-1910.

Main part of the democratic press  
bodies were consist of satirical  
magazines



Zenbur, 1909-1910.

Занбур, 1909-1910.

Babai-Əmir, 1915-1916.

Babai-Amir, 1915-1916.

Бабай-Амир, 1915-1916.



Tuti, 1914-1917.

Tuti, 1914-1917.

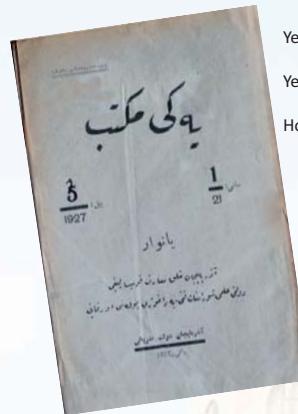
Тути, 1914-1917.



Значительную часть демократи-  
ческой печати составляли сатири-  
ческие журналы.



Yeni məktəb, 1911.



Yeni mekteb, 1911.

Новая школа, 1911.

Maarif və Mədəniyyət,  
1927.

Maarif ve Medeniyet,  
1927.

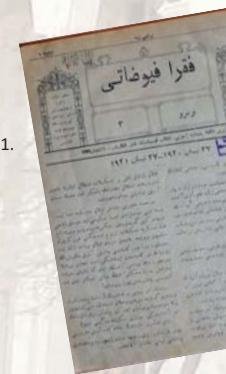
Просвещение и Культура,  
1927



Füqara-Füyüzat, 1920-1921.

Fugara-Fuyuzat, 1920-1921.

Фюгара-Фэюзать, 1920-1921.



Şərq qadını, 1923-1938.

Eastern woman, 1923-1938.

Женщина Востока, 1923-1938.

Dirilik, 1914-1916.

Dirilik, 1914-1916.

Дирилик, 1914-1916.



İnqilab və mədəniyyət, 1923-1927.

İngilab ve medeniyyet, 1923-1927.

Революция и культура, 1923-1927.



Maarif yolu, 1920-1921.

Maarif-yolu, 1920-1921.

Маариф ёлы, 1920-1921.



### MİLLİ KİTABXANA İLDƏ 250 ADDA JURNAL ALIR

NOWADAYS, THE NATIONAL LIBRARY RECEIVES MANY COPIES OF 250 MAGAZINES

В НАЦИОНАЛЬНУЮ БИБЛИОТЕКУ В ГОД ПОСТУПАЕТ 250 НАЗВАНИЙ ЖУРНАЛОВ



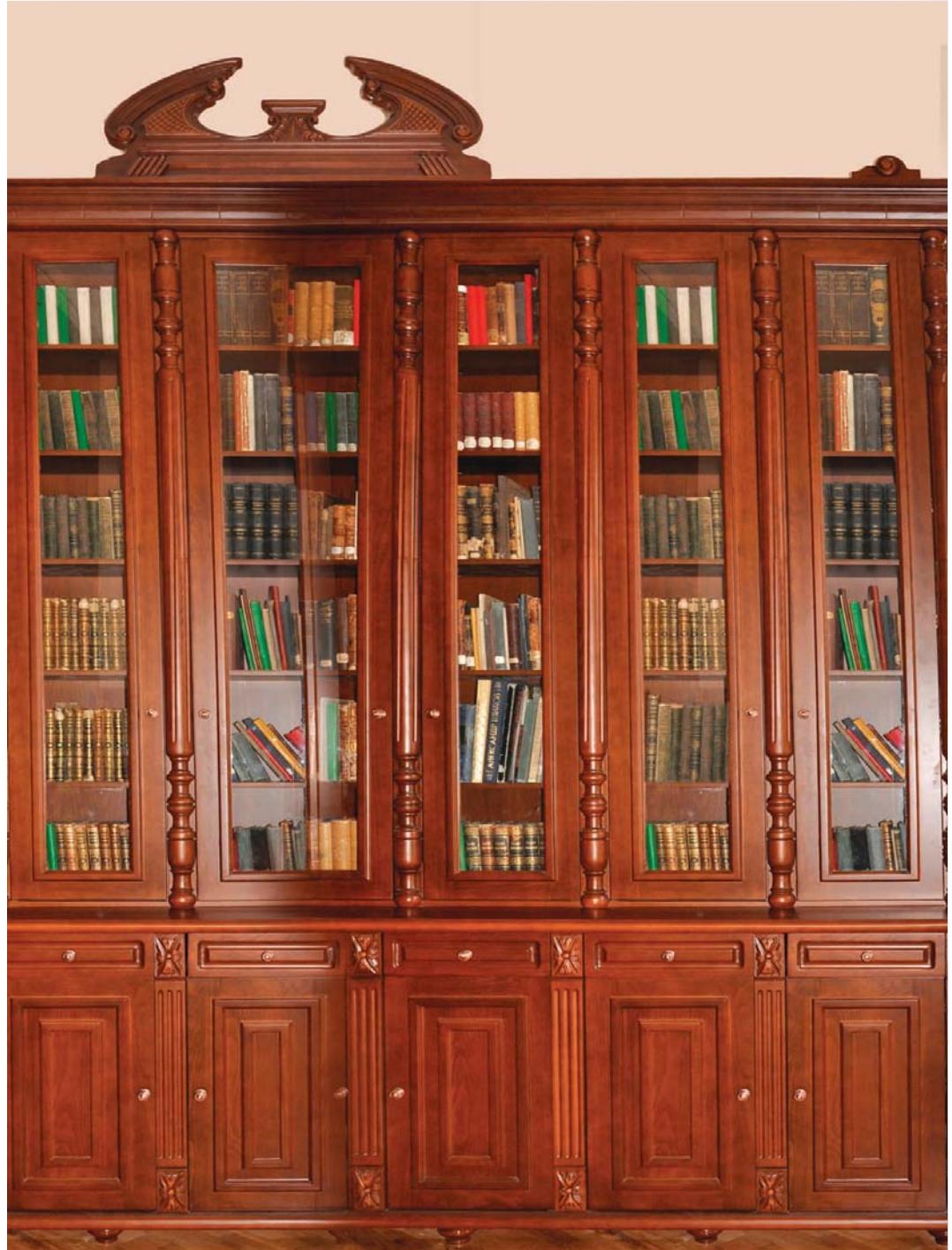
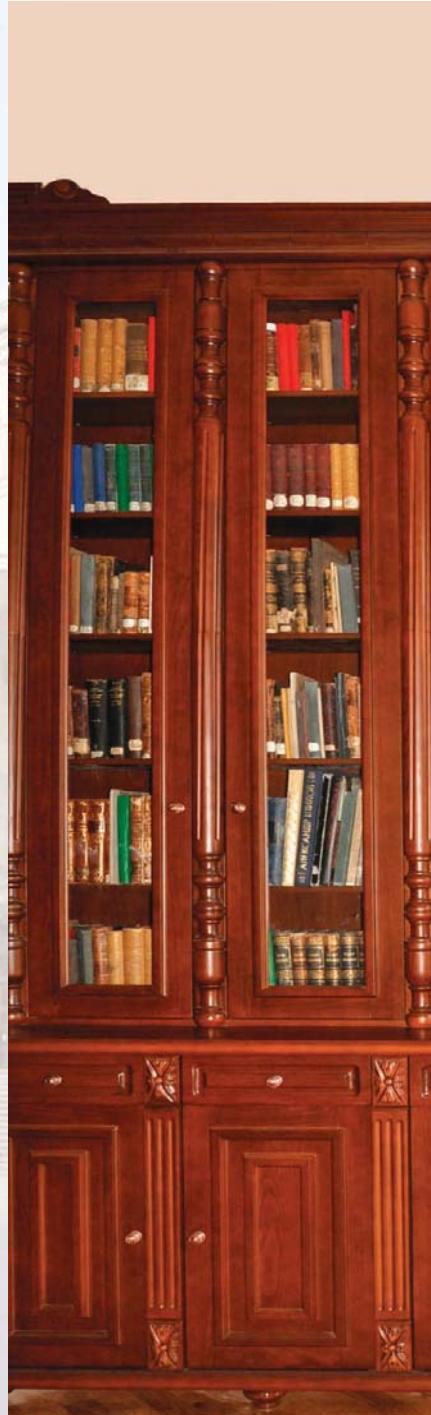


NADİR NÜŞXƏ

Dünya ədəbiyyatından  
örnəklər

Examples from world  
literature

Образцы мировой  
литературы





Homer haqqında ədəbiyyat tarixi,  
Homerla Herodotun mübahisəsi.  
Anno, 1573. Holland nəşirləri Elze-  
vir qardaşlarının nəşriyyatı.

Historic literature about Homer,  
Dispute of Homer with Herodotus.  
Anno, 1573. Publishing house of  
Elsevier brothers from Holland.

Историческая литература о Го-  
мере, Диспут Гомера с Геродотом.  
Анно, 1573. Издательство братьев  
Эльзевир из Голландии.



Rene Dekart. Riyazi maktublar.  
Amsterdam, 1689. Latin dilində.

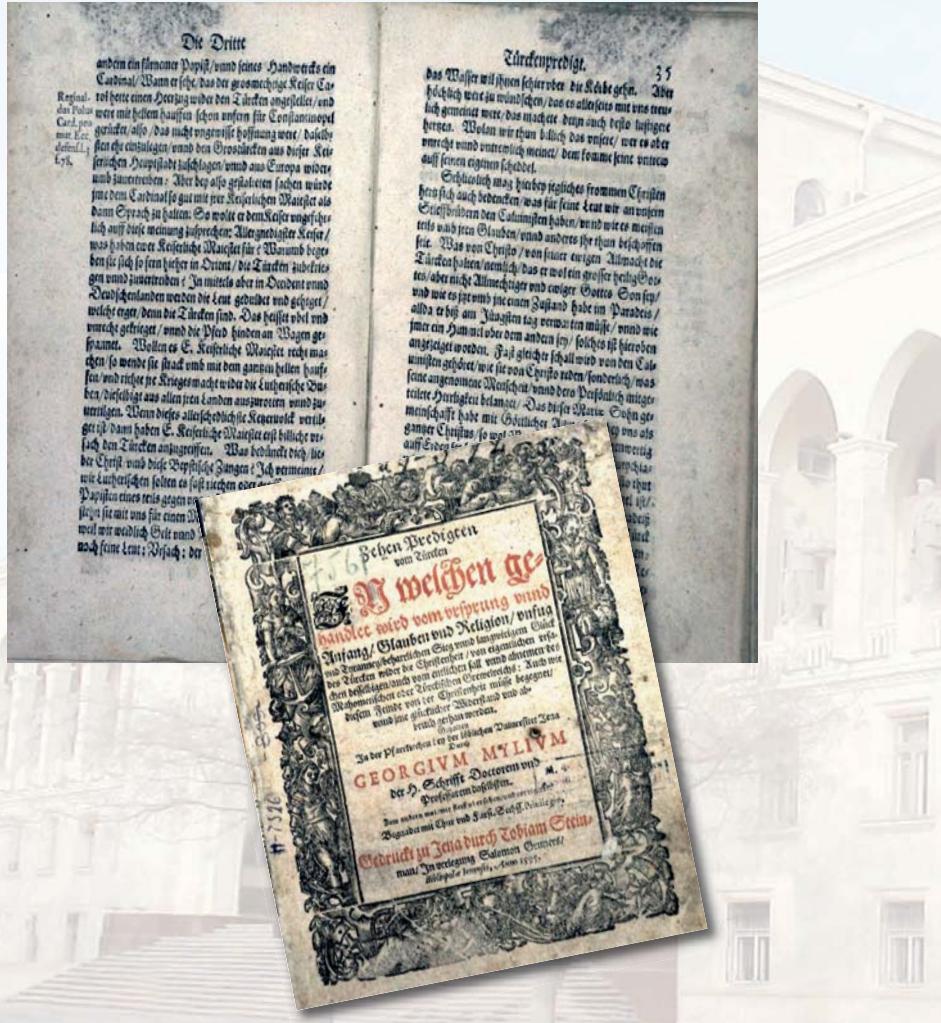
Kitabın üzərində Elzevin qar-  
daşları nəşriyyatının emblemi  
verilib.

Rene Descartes. Mathematical  
letters. Amsterdam, 1689. In Latin.

Logo on the cover of the book  
belongs to publishing house of Elsevier  
brothers.

Рене Декарт. Математические  
письма. Амстердам, 1689. На ла-  
тины.

На переплете книги эмблема из-  
дательства братьев Эльзевир.



Türkpredigt. 35  
das Werk will noch schärfer zu Ende gehn. Der  
höchst wert zu wunderlichen / das es allezeit mit uns neu  
lich gemacht wird; das machen dann auch sehr twinge  
hören. Welan wir nun thun das vorher, wer es aber  
eracht und untersucht meint; den kommt seine minnes  
aufs freien agnen föder.

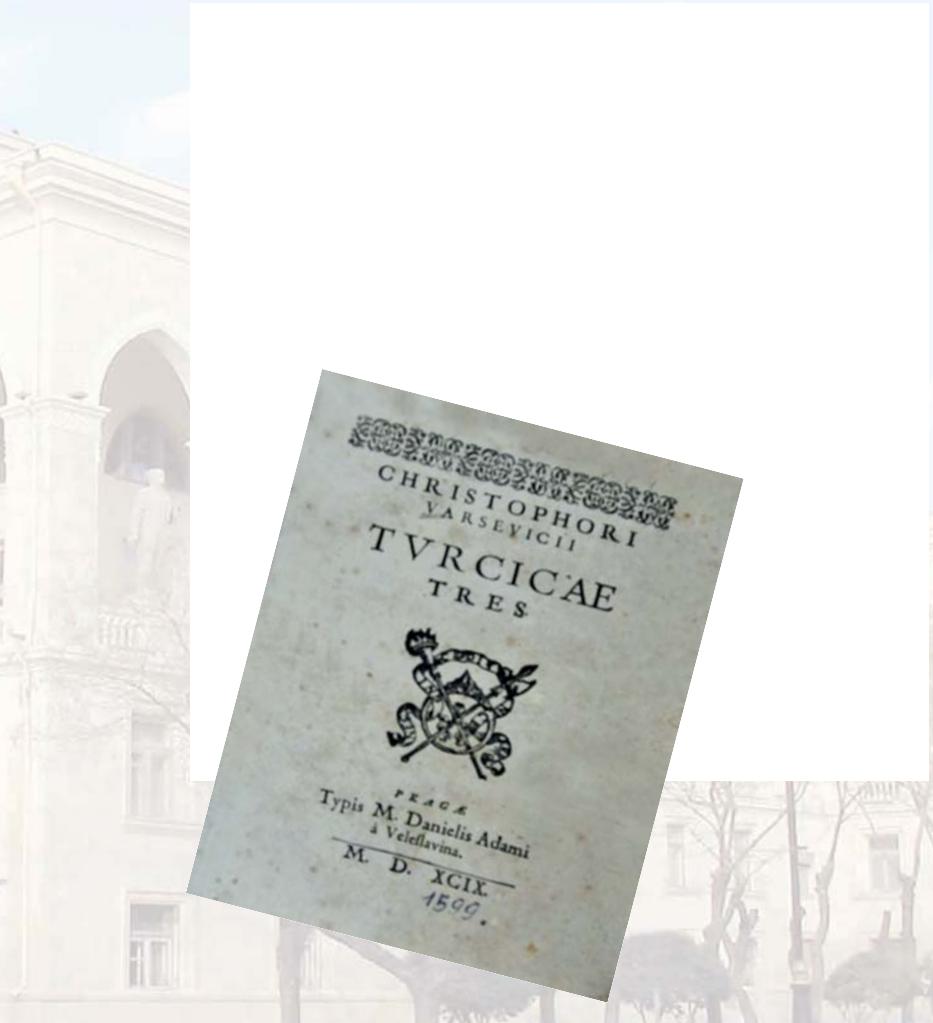
Schließlich mag zweck stehiges frömmem Tempel  
hier sich auch bedenken: was für sein Leut wir annehmen  
Sie befinden den Columnen haben / und wie es mögen  
sein und von Städten und anderes sy ihm befreifien  
sind. Was von Christo / von seiner ewigen Allmacht  
Länder solchen / nemlich / das er selbst ein großer heiligster  
ist aber nicht Allmächtiger und einger Gottus Sonus/  
und wie es jemals in einem Lande habe im Paradies/  
alda er bis am Jussum tag kommen müsse / und wie  
seiner Hammel oder dem anden sy folches ist hier oben  
angezeigt worden. Faz gleiches schallend von den Cal-  
wijken gehörte; wie sie von Christo leben sonderten / was  
seine angewandte Weisheit / und den Vorsicht mitge-  
teilte Herthaß belauscht. Das ist der Maria Sonn ge-  
mächtig dode mit Gottlicher A-  
gnes Crucis / so wie  
auf Eden.



Türklər haqqında 10 nəsihət.  
Yena şəhəri, 1595. Alman dilində.

10 cautory advices about Turkish people. Vienna, 1595. In German language.

10 назиданий о турках. Ена, 1595.  
На немецком языке.



Türkiyə tarixindən. Praqa. 1599, Latin  
dilində,  
10 cautory advices about Turkish people. Vienna, 1595. In German language.

Из истории Турции. Прага, 1599. На латыни.



Polingenio Marçello Stelato. Zaman  
həyətin hakimidir. Həyat zodiaki.  
Bürclər. 1605.

Marcello Palingenio Stellato. Time –  
the judge life. Zodiac of life. Zodiacal  
signs, 1605.

Марчелло Палингенио Стелато.  
Время - судья жизни. Зодиакальные  
знаки. Знаки зодиаки, 1605.



Aristotelin siyaseti, Petro Ramo-  
nun əyalət üzrə latin professoru  
seçiləmisi haqqında məlumat. Frank-  
furt, 1601. Latin dilində.

Politics of Aristotle. Information  
on the election of the Petro Ramo as  
District Professor of Latin. Frankfurt,  
1601. In Latin.

Политика Аристотеля. Сведе-  
ния об избрании Петро Рамо  
окружным профессором латыни.  
Франкфурт, 1601. На латыни.

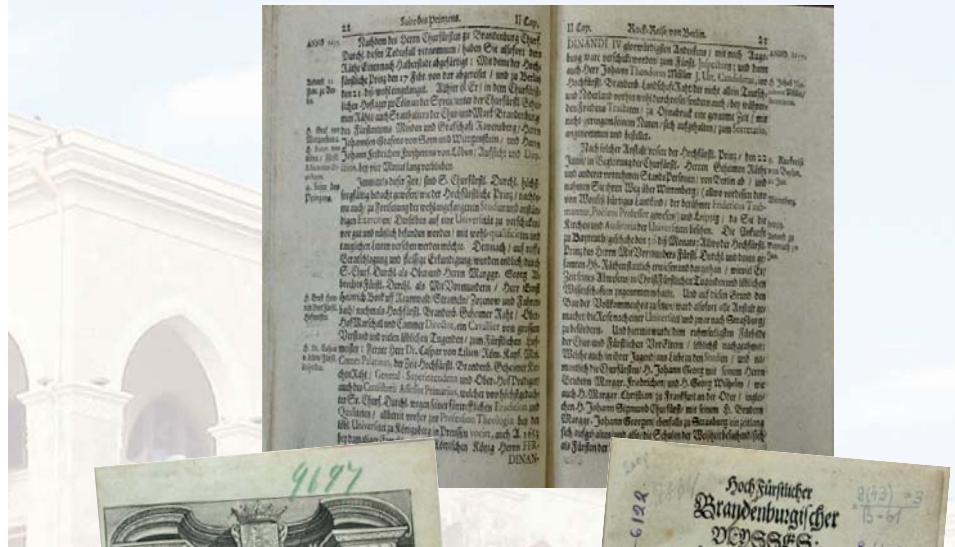


Ümumi tarix. Frankfurt, 1641.  
Latin dilində. Üz qabığı dəridəndir.

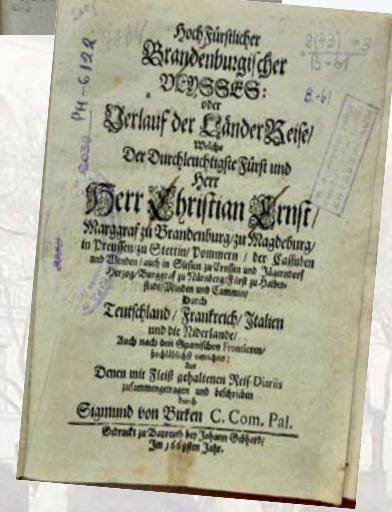


General history. 1641. Frankfurt. In Latin. Leather cover.

Общая история. Франкфурт, 1641.  
На латыни. Переплёт из кожи.



Ziqmund Fon Birken. Yüksek rütbəli  
Brandenburqlu Ulusesin ölkələrə  
səyahəti, 1668. Alman dilində



Sigmund von Birken. 1668. Publish-  
ing house Gerhardt. In German.  
Зигмунд фон Биркен. Путешествие  
высокопоставленного Бранден-  
бургского Улисса. 1668. На не-  
мецком языке.



Johann Georg Gmelins. "Sibira səyahəti". 3 hissədən ibarət olan kitabın 1 cildi. 1751. Alman dilində.

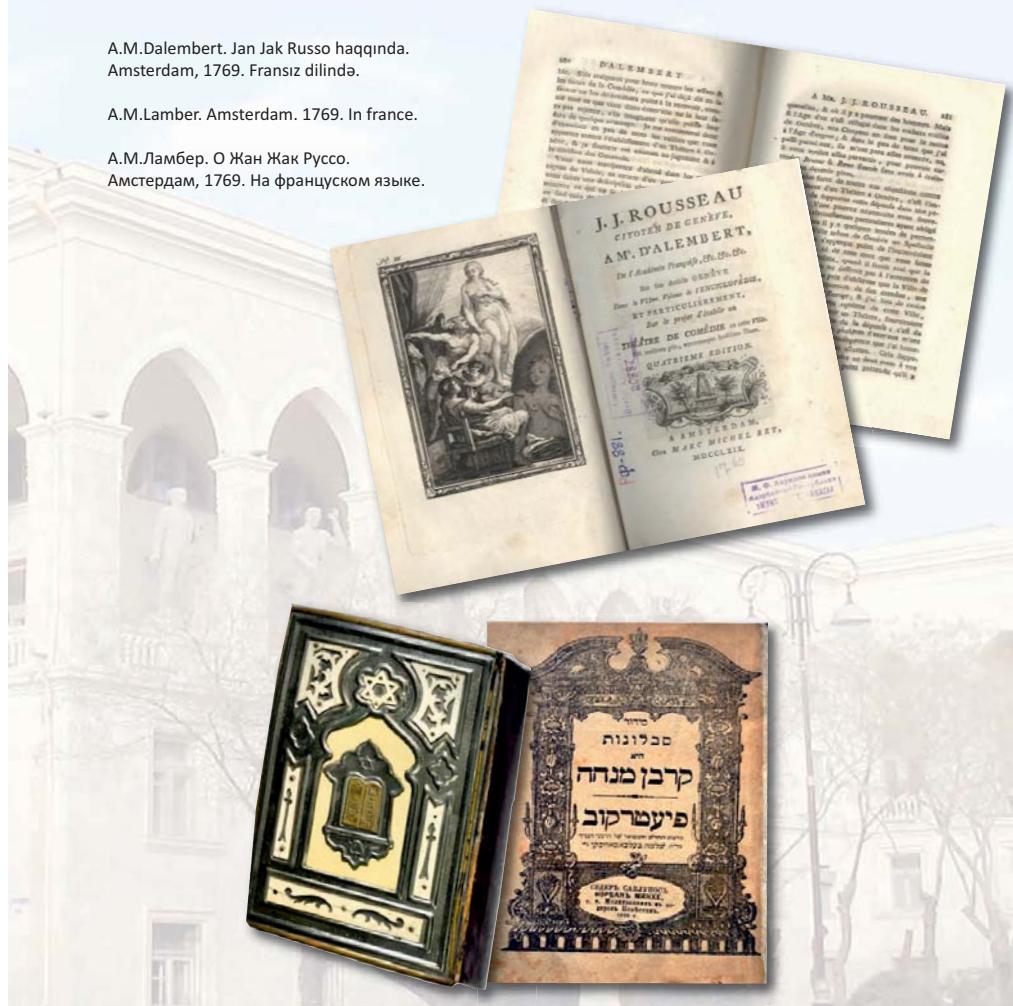
Johann Georg Gmelin. "Traveling to Siberia" Volume 1. The book consists of 3 parts. 1751. In German.

Иоганн Георг Гмелин. «Путешествие в Сибирь» 1 том. Книга состоит из 3-х частей. 1751. На немецком языке.

A.M.Dalembert. Jan Jak Russo haqqında. Amsterdam, 1769. Fransız dilində.

A.M.Lamber. Amsterdam. 1769. In france.

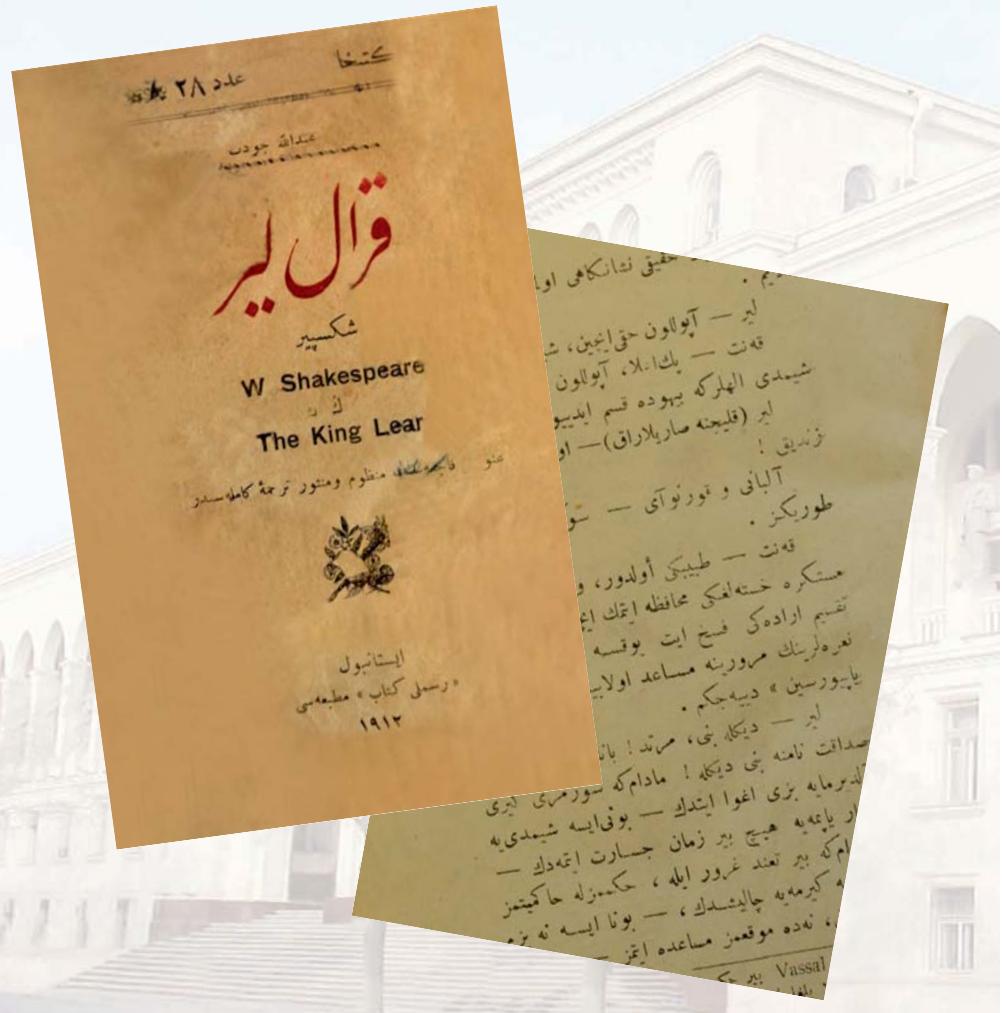
А.М.Ламбер. О Жан Жак Руссо. Амстердам, 1769. На французском языке.



Seder Savlunos. Korban Minxa. Du-alara: gəlinlərə hədiyyə. Varşava, 1893. İvrit dilində. Kitabın üz qəbişi metal və fil sümüyü ilə işlənmişdir.

Seder Savlunos. Korban Mincha, ie Prayer book for women. Warsaw. 1893. In Hebrew. Hardcover book inlaid metal and ivory.

Седер Савлунос. Корбан Минха, т.е. Молитвенник для женщин. Диалара: подарок невестам. Варшава. 1893. На иврите. Переплет книги инкрустирован металлом и слоновой костью.



Şekspir V. Kral Lir. İstanbul, 1912.  
Ərəb alfabasında türk dilində.

William Shakespeare, King Lear. Is-  
tanbul. 1912. The book is in Turkish  
with Arabic script.

Шекспир, В. Король Лир. Стамбул,  
1912. Книга на турецком языке  
арабской графикой.



Thomas Fritz. Leopold des Grossen.  
Leipzig, 1708. Alman dilində.

Tomach Friz. Leopold the Great.  
Leipzig, 1708. In German.

Томах Фриз. Леопольд Великий.  
Лейпциг, 1708. На немецком  
языке.



L.N.Tolstoy. Əsərləri. 6 cilddə. 1914. The works of Leo Tolstoy in 6 volumes. 1914. Hardcove book is encrusted with metal engravings. In Russian.

Произведения Л.Н.Толстого в 6 томах. 1914. Переплет книги инкрустирован металлическими гравюрами. На русском языке.



Diadora Sikiliyskinin tarixi kitabxanası. Historical Library of Diodorus Siculus Sankt-Peterburq, 1775. Rus dilində. . St. Petersburg, 1775. In Russian.

Историческая библиотека Диадора Сикилийского. Санкт-Петербург, 1775. На русском языке.

Kitabxanada Qafqazşünaslığa, xüsusi də Azərbaycanşünaslığa dair 600-dən yuxarı kitab və jurnal materialı saxlanılır. Həmin nəşrlər Qafqazda yaşayan xalqlar haqqında, əsasən da, Azərbaycan xalqı, onun tarixi, coğrafiyası, ədəbiyyatı, etnografiyası, mədəniyyəti, mili xüsusiyyətləri və adət-ənənləri haqqında zəngin məlumat verir.

The Library reserves more than 600 books and magazines on Caucasus, particularly, on Azerbaijani Studies. These books contain valuable information about people who inhabited the Caucasus for centuries. Special attention is paid to Azerbaijani people, their history, geography, literature, ethnography, culture, national peculiarities and traditions.

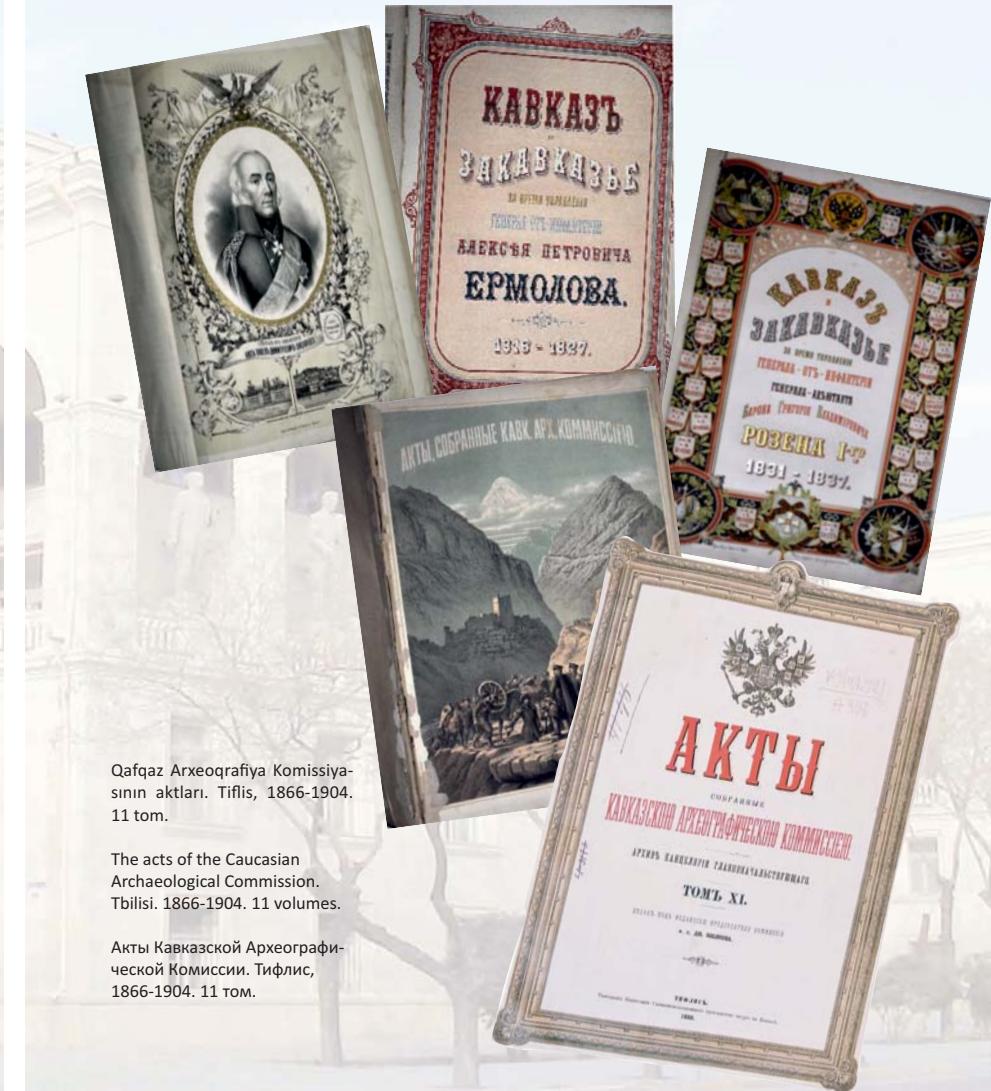
В библиотеке хранятся более 600 книг и журналов о Кавказе – и, особенно, по азербайджановедению. Эти книги содержат ценную информацию о народах, испокон веков населяющих Кавказ. Особое внимание уделяется азербайджанскому народу, его истории, географии, литературе, этнографии, культуре, национальным особенностям и традициям.



Qafqaz Arxeografiya Komissiyasının aktları. Tiflis, 1866-1904. 11 tom.

The acts of the Caucasian Archaeological Commission. Tbilisi. 1866-1904. 11 volumes.

Акты Кавказской Археографической Комиссии. Тифлис, 1866-1904. 11 том.





MİNİATÜR KİTABLAR KOLLEKSİYASI  
COLLECTIONS OF MINIATURE BOOKS  
КОЛЛЕКЦИЯ МИНИАТЮРНОЙ КНИГИ



HEYDƏR ƏLİYEV FONDUNUN NƏŞRLƏRİ  
THE HEYDAR ALIYEV FOUNDATION PUBLICATIONS  
ИЗДАНИЯ ФОНДА ГЕЙДАРА АЛИЕВА





NOT NƏŞRLƏRİ VƏ SƏSYAZMALARI

NOTE PUBLICATIONS AND SOUND RECORDINGS

НОТНЫЕ ИЗДАНИЯ И ЗВУКОЗАПИСИ





Respublikada yeganə olan Azərbaycan bəstəkarlarının əlyazmalarının "Qızıl Fondu" da Milli Kitabxanada yerləşir.

The National Library stores the only "Gold Foundation" of the manuscripts of Azerbaijani composers in the Republic.

В Национальной Библиотеке хранится единственный в республике «Золотой фонд» рукописей азербайджанских композиторов.



Milli Kitabxananın fonoteka fonunda 30 minə yaxın səsyzəməsi qorunub saxlanılır.

The fund of the record library comprises nearly 30 thousand sound records.

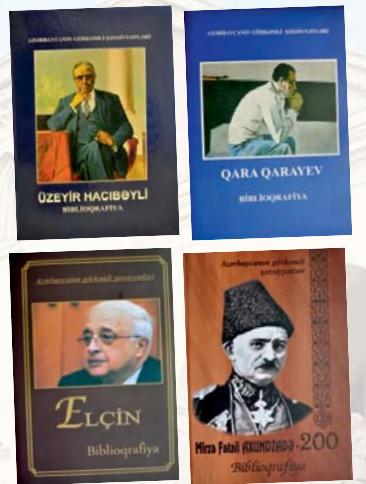
В фонде фонотеки хранится около 30 тысяч звукозаписей.



# MİLLİ KİTABXANANIN NƏŞRLƏRİ

## PUBLICATIONS OF NATIONAL LIBRARY

## ИЗДАНИЯ НАЦИОНАЛЬ- НОЙ БИБЛИОТЕКИ



"Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətləri" seriyasından  
From series of "Azerbaijan's remarkable persons"  
Из серии "Выдающиеся деятели Азербайджана"





İl ərzində ölkədə nəşr olunan bütün materialları özündə əks etdirən "Birillik Azərbaycan Kitabiyatı" ("Annual Books of Azerbaijan") və kitabxananın fonduna daxil olan yeni ədəbiyyatın "Yeni Kitablar" adlı cari biblioqrafiq göstəricilərin nəşri oxucular üçün çox əhəmiyyətlidir. Bu vəsaitdə Azərbaycan, rus və digar xarici dillərdə olan bütün nüshalar öz əksini təpdir.

Periodical bibliographic directories: "Birillik Azərbaycan Kitabiyatı" ("Annual Books of Azerbaijan") and "Yeni Kitablar" ("New Books") are dedicated to annual publications of the country and new literature received by the fund of the National Library respectively. These bibliographic publications are valuable sources for our readers in their activities. They contain the information on all the publications in Azerbaijan, Russian and foreign languages.

Периодические библиографические указатели: «Библияк Азербайджан Китабийяты» («Ежегодник Книги Азербайджана») и «Ени китаблар» («Новые книги») отражают соответственно, ежегодную печатную продукцию страны и новую литературу, поступающую в фонд Национальной Библиотеки, изданные на азербайджанском, русском иностранных языках.



Milli Kitabxananın nəşr etdiyi bibliografiq göstəricilər və tövsiyə vəsaitləri mütəxəssis və tədqiqatçılar üçün əhəmiyyətli informasiya mənbəyidir.

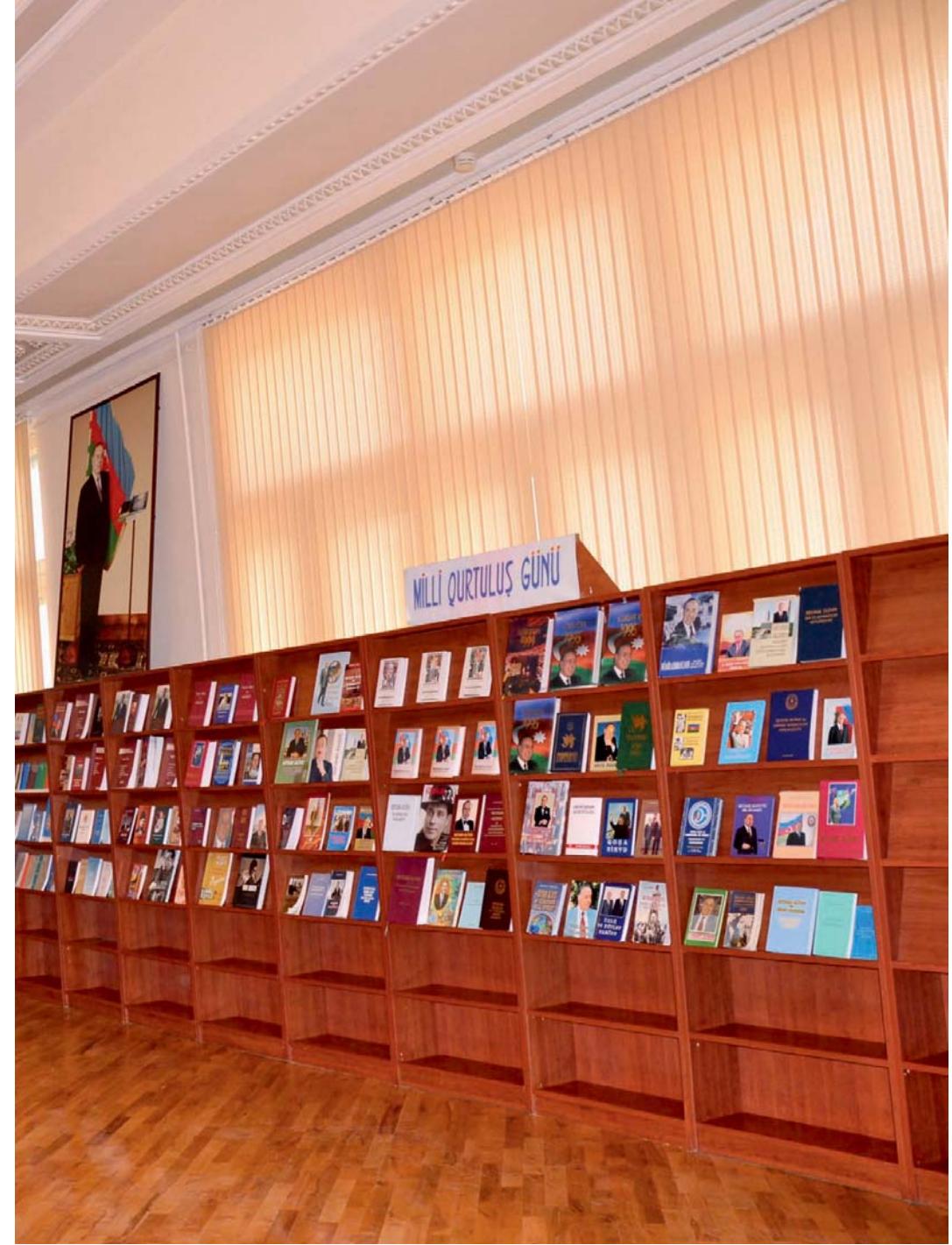
The bibliographic directories and recommendations that are published by the National Libraries are the source of valuable information for great deal of researches and specialists.

Библиографические указатели и рекомендательные пособия Национальной Библиотеки представляют собой очень важный источник информации для специалистов и исследователей.

## ELEKTRON RESURSLAR DIGITAL RESOURCES ЭЛЕКТРОННЫЕ РЕСУРСЫ















Azərbaycan kitabxanaları Azərbaycan xalqının milli sərvətləri

Azərbaycan kitabxanaları Azərbaycan xalqının milli sərvətləri





## MÜNDƏRİCAT

Zəngin bilik, mədəniyyət xəzinəsi .....	10
Yeni mərhələ .....	12
Milli kitabxana. Keçmişimizdən bu günə.....	14
Milli kitabxananın direktorları.....	37
Milli kitabxana. Müstəqillik illəri .....	38
Milli kitabxana. Beynəlxalq əlaqələr .....	54
Qədim kitablar kolleksiyası .....	76
Dövri mətbuat kolleksiyası .....	112
Jurnal kolleksiyası .....	122
Dünya ədəbiyyatından örnəklər.....	130
Miniatür kitablar kolleksiyası .....	150
Heydər Əliyev fondunun nəşrləri .....	151
Not nəşrləri və səsyzmaları .....	154
Milli kitabxananın nəşrləri .....	158
Elektron resurslar.....	161

---

### Azərbaycan Milli Kitabxanası

Bakı, "Təhsil", 2013.

Bədii və texniki redaktoru **Abdülla Ələkbərov**  
Kompyuter tərtibatçıları **Təhmasib Mehdiyev, Kənənül İmanova**  
Korrektorları **Ülkər Şahmuradova, Natəvan Məmmədova, Pərvin Əliyeva**

Çapa imzalanmışdır 16.09.2013. Kağız formatı 60x90 1/8.  
Fiziki çap vərəqi 22. Sifariş 84. Tiraj 1000.

"Təhsil" Nəşriyyat-Poliqrafiya müəssisəsinin

mətbəesində çap olunmuşdur.

Bakı, AZ 1052, F.Xoyski küç., 121 A

Tel: (+994 12) 567 81 28/29; Faks: (+994 12) 567 82 68

e-mail: [tahsil\\_az@yahoo.com](mailto:tahsil_az@yahoo.com)